MASTER
NEGATIVE
NO. 94-82161-9

Author:
Gelder, M. J. van

Title:
Italiaansch boekhouden

Place:
Apeldoorn

Date:
1893

94-82161-9
MASTER NEGATIVE #

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DIVISION

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

ORIGINAL MATERIAL AS FILMED - EXISTING BIBLIOGRAPHIC RECORD

Gelder, M J van
Italiaansch boekhouden, beknopt leerboek van dit vak, door M. J. van Gelder ... Apeldoorn, Staghgers, 1893.
71 p. 22½ cm.

Pasted at head of title: "Present-exemplaar van den uitgever."

RESTRICTIONS ON USE:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 12:1 IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB

DATE FILMED: 7-11-94 INITIALS: VLB

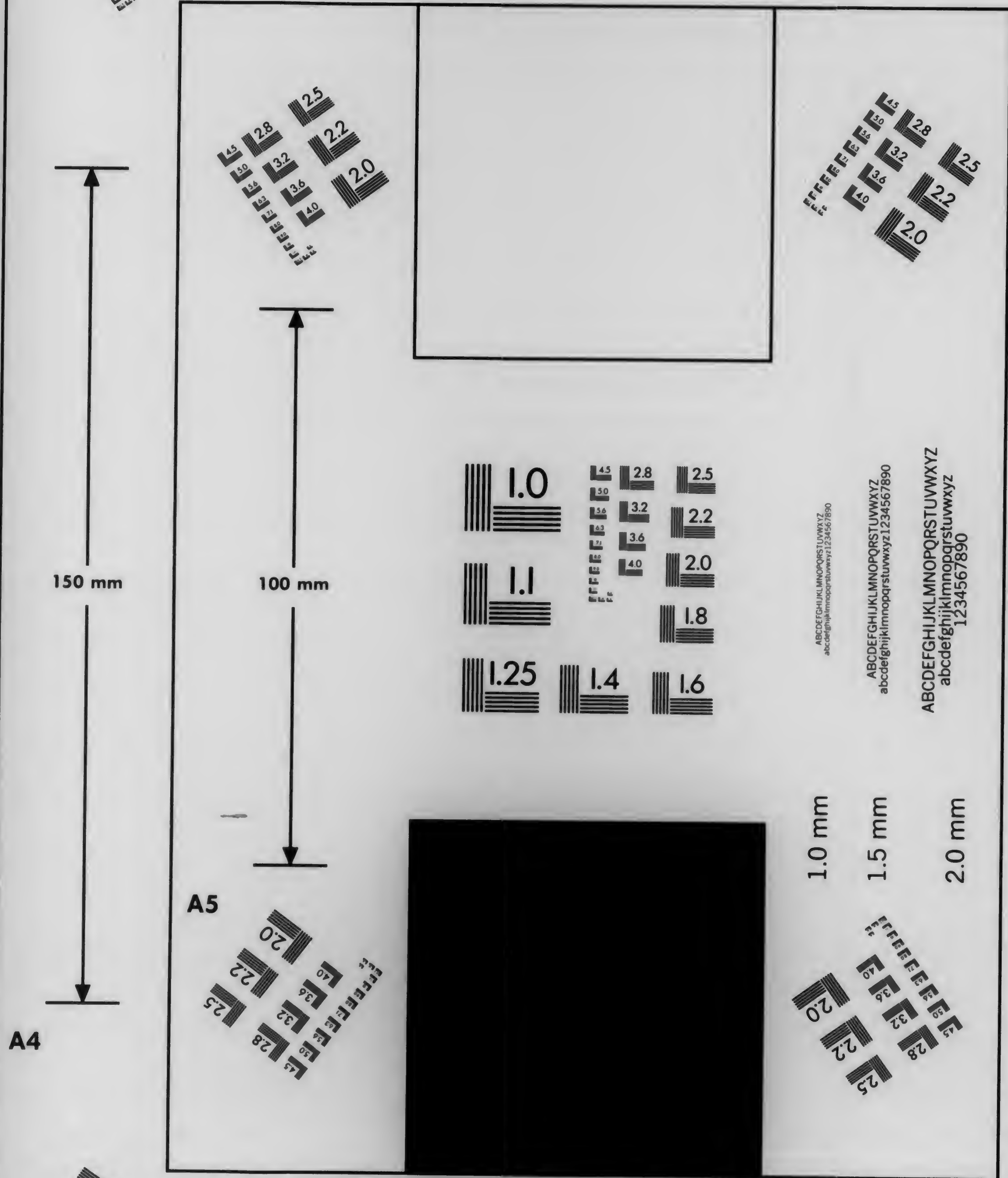
TRACKING # : MSH 01877

FILMED BY PRESERVATION RESOURCES, BETHLEHEM, PA.

2.0 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

1.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

PM-MGP 13"x18"
METRIC GENERAL PURPOSE TARGET
PHOTOGRAPHIC

PRECISION℠ RESOLUTION TARGETS

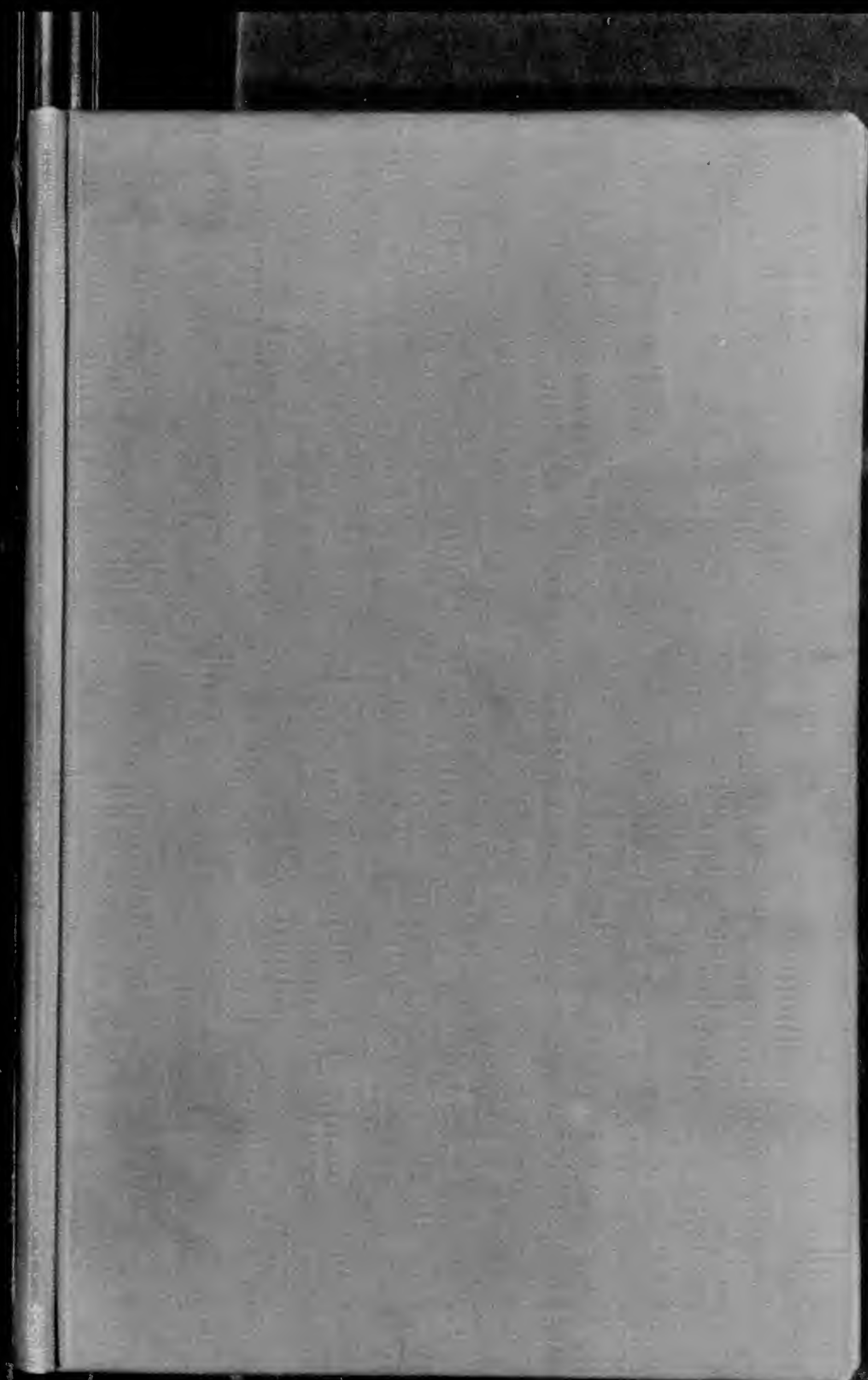
Century

1303 Geneva Avenue
St. Paul, MN 55119

4.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
1234567890

3.5 mm ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz1234567890

ITALIAANSCH BOEKHOUDEN.

Beknopt Leerboek van dit vak,

DOOR

M. J. VAN GELDER,

Boekhouder en Leeraar M. O. in Boekhouden,

TE

APELDOORN,

ten gebruike bij het onderwijs en tot zelfoefening.

APELDOORN,
J. H. STEGHGERS H.J.ZN.,
1893.

VOORBERICHT.

Onderwijs gevende aan jongens van 12 tot 15 jarigen leeftijd, was ik vaak verlegen om eenvoudige memoriaalposten ter uitwerking en schreef daarom dit boekje, in de hoop, dat het zijn weg moge vinden als voorbereiding der studie van de leerboeken die van het vak bestaan.

Voor op- of aanmerkingen houd ik mij aanbevolen.

De Schrijver.

Boekhouden.

Hoofdstuk I.

Bepalingen.

Boekhouden is het juist en stelselmatig opschrijven in verschillende boeken van alle handelingen, die verandering brengen in de grootte of den vorm van ons vermogen.

De twee methoden, die het meest worden toegepast, zijn de Italiaansche of dubbele en de enkelvoudige of enkele methode.

Men noemt de eerste methode Italiaansch, omdat zij in Italië is uitgevonden en daar het eerst is toegepast, en dubbel, omdat iedere handeling tweemaal geboekt wordt. De tweede methode noemt men enkelvoudig, omdat men volgens haar iedere handeling maar eenmaal boekt.

Het doel van het Boekhouden is, een juist overzicht te verkrijgen van onze zaak, ieder oogenblik te kunnen zien wat men te vorderen heeft of verschuldigd is, en wat men wint of verliest.

Dat overzicht verkrijgt men het volledigst, wanneer men de Italiaansche methode toepast. Ook heeft het volgen van deze methode dit voordeel, dat men eventueele fouten in de boeken steeds bemerkt, terwijl bij de enkelvoudige methode zelfs belangrijke vergissingen kunnen blijven bestaan.

Verder kan men bij de Italiaansche methode zien, hoeveel men wint of verliest op de verschillende onderdeelen der zaak; de enkelvoudige methode geeft ons alleen te kennen het totaal der winst of van het verlies.

Het nut, dat men van een goede boekhouding heeft, is groot; behalve toch de gunstige wetsbepaling, die luidt, dat goed volgens wettelijke bepaling gehouden boeken bewijskracht hebben, zal men ook bij het inzien der boeken steeds de verhouding kunnen zien tusschen onze bezittingen en schuld, en wanneer deze verhouding ongunstig wordt, zoo mogelijk daarin nog verandering kunnen brengen.

Tegenover deze voordeelen staan de groote nadeelen aan

een slechte boekhouding verbonden. Behalve de zware straffen, die den koopman bedreigen wanneer hij niet of niet volgens wettelijke bepaling boekhoudt, zal hij ook niet kunnen zien of zijn zaak voor- of achteruit gaat, en zijn uitgaven niet regelende naar zijn ontvangsten, moeten ophouden te betalen en failliet worden verklaard.

De wet bepaalt, dat ieder koopman moet houden een dagboek en daarin opschrijven van dag tot dag, naar orde des tijds zonder witte vakken, tusschenregels en kantteekeningen alle handelingen, die hij in verband met zijn zaken verricht.

Hoofdstuk II.

Debet en Credit.

De handelingen, waarvan hiervoren gesproken is, brengen verandering in onze bezittingen en daarom ook verandering in onze positie tegenover degenen, met wie wij deze handelingen verrichten. Wat dit laatste betreft: een enkele handeling, die van schenking uitgezonderd. Verrichten wij b.v. de handeling van koopen, dan worden onze bezittingen vermeerderd en veranderen dus in grootte, maar wij worden de prijs der gekochte zaak aan den verkooper schuldig, terwijl deze die prijs van ons te vorderen krijgt. Onze positie verandert dus tegenover den verkooper.

Voor schuldig zijn gebruikt men de uitdrukking »Debet", en voor schuldeischend zijn, dus van anderen iets te vorderen hebben »Credit."

Debet wordt nu ieder, die ontvangt of voor wiens rekening door een ander ontvangen wordt. In het laatste geval natuurlijk debet aan diegenen, die het aan die anderen betaalden.

Credit wordt degene, die uitgeeft of voor wiens rekening door anderen wordt uitgegeven, in het laatste geval natuurlijk credit per degenen, die van die anderen ontvingen.

Hoofdstuk III.

Boeken.

Bij de Italiaansche methode rekent men tot de Hoofdboeken:

Memoriaal.
Journaal.
Grootboek.
Balansboek.

Memoriaal is het boek, waarin de reeds vorengenoemde handelingen het eerst worden opgeschreven, en dit moet geschieden van dag tot dag, naar orde des tijds, zonder witte vakken, tusschenregels en kantteekeningen. Dit boek dient tot grondslag van de verdere te gebruiken boeken, en zal ons dus al datgene te kennen moeten geven, wat tot het inschrijven van die verdere boeken noodig is.

Eene handeling van koop zal daarom op de volgende wijze het best geboekt kunnen worden:

Gouda, 1 Januari 1889.

	Gekocht van P. Rhadi, Amsterdam, 2 balen koffie			*f* 140	—

en van verkoop:

	2. Verkocht aan G. Visser, Rotterdam 1 baal koffie			*f* 76	—

Zooals blijkt, is dus eerst vermeld, of ons vermogen door de handeling vermeerdert of vermindert, dus of wij ontvangen of uitgeven. Dit is noodig om te weten, of wij Debet of Credit zijn.

Dan is genoemd van wien gekocht is en aan wien verkocht is, natuurlijk omdat het eene eerste vereischte is, dat wij weten aan wien wij schuldig zijn of van wien wij te vorderen hebben.

Vervolgens noemden wij, wat wij kochten en wat wij verkochten, en wel om de volgende reden:

Bij het Ital. Boekhouden stellen wij ons ten doel, om een overzicht te krijgen over de onderdeelen van onze zaak, en is het dus noodig, dat wij de verandering van ieder onderdeel boeken.

Verder is het bedrag aangewezen, omdat wij, behalve te weten aan wien wij schuldig zijn of van wien wij te vorderen hebben, ook moeten weten hoeveel.

Dit Memoriaal zou ons, alle handelingen door elkaar bevattende, geen duidelijk overzicht geven over die handelingen gedurende een zeker tijdsverloop; daarom brengen wij die posten, (zoo noemt men de aanteekeningen) hoofdelijk en

soortgelijk afgescheiden over in het Grootboek, doch gebruiken tot gemak van dit overbrengen of transporteeren eerst:

Het Journaal.

In dit boek worden de memoriaalposten overgebracht en wel in zulk eenen vorm, waaruit direct Debiteur en Crediteur te lezen zijn.

Om dit journaal in te schrijven lezen wij eerst den memoriaalpost, bepalen dan wie ontvangt en wie dus debet is en schrijven dien op, gevolgd door eene korte vermelding van het feit, waardoor hij Debet is.

Vervolgens bepalen wij, aan wien de Debiteur debet is, en wie dus Credit is. Dezen boeken wij, na een klein scheidingsstreepje daaronder, en plaatsen dan voor den naam van dezen Crediteur het voorzetsel „aan", om duidelijk aan te toonen, dat de eerstgenoemde, debiteur, Deb[r]. is aan den laatstgenoemden Crediteur; vervolgens na dezen naam ook weer eene korte omschrijving van het feit waardoor hij Credit is.

De som, waarvoor de Deb[r] Debet is, wordt geboekt in de 1e kolom, en deze zelfde som, waarvoor de Cred[r] Credit is, in de 2e kolom.

De vorenstaande memoriaalposten worden b. v. op de volgende wijze in het journaal ingeschreven:

Gouda, 1 Januari 1889.

		Goederen voor 2 bn. koffie	*f* 140 —	
		Aan P. Rhadi, Amsterdam, voor rek. over 2 bn. koffie.		*f* 140 —
		——— 2. ———		
		G. Visser, voor rek. over 1 b. koffie	- 76 —	
		Aan Goederen voor 1 b. koffie		- 76 —

De leerling merke hierbij op, dat in het eerste geval de goederen-rekening is gedebiteerd en in het laatste geval gecrediteerd, ofschoon de koopman ontving en uitgaf en dus Debet en Credit werd, waarvan nadere verklaring volgt bij het behandelen der rekeningen. We spraken er van, dat het

journaal werd gebruikt tot meer gemak bij het transporteeren van de memoriaalposten naar het Grootboek.

Dit gemak bestaat hierin, dat men nu direct kan lezen, wie Debet of Credit is, terwijl dit anders, na dit uit de memoriaalpost bepaald te hebben, in het geheugen moest worden gehouden, tot dat de post in zijn geheel in het grootboek was overgebracht. Zou het, bij voorkomen van maar eenen Debiteur en Drediteur in den post, met vele attentie mogelijk zijn, wanneer meerdere Debiteuren en Crediteuren voorkwamen, zou het voorzeker aanleiding geven tot verkeerd boeken.

De inhoud van het journaal wordt nu hoofdelijk en soortgelijk afgescheiden, overgebracht in:

Het Grootboek (ook wel Rekeningen- of Hoofdboek genoemd).

Voor iederen persoon, met wien wij handel drijven, wordt een folio bestemd, welk folio bestaat uit eene linker- of Debet- en eene rechter- of Creditzijde.

Zijn er personen, die de sommen, welke zij schuldig worden, op den juisten tijd betalen, of die, welke zij van ons te vorderen hebben, op den juisten tijd ontvangen, dan kunnen van deze meer op een folio voorkomen.

De naam van den persoon, voor wien eene rekening geopend wordt, komt boven aan te staan, met zijn woonplaats er achter; links op de Debetzijde boven de waterpas getrokken lijn het woordje »Debet", rechts op de Creditzijde het woordje »Credit".

Brengen wij nu alle bedragen, waarvoor zoo'n persoon, volgens Journaal Deb[r] wordt aan ons, op de Debetzijde, en alle bedragen, die hij volgens Journaal van ons te vorderen krijgt, op de Creditzijde, dan zal eene vergelijking van beide zijden ons aanwijzen, of en hoeveel wij van dien persoon te vorderen hebben, of en hoeveel wij aan hem schuldig zijn.

Dit folio bevat nu de rekening van een persoon; eene persoonlijke rekening is dus eene verzameling van posten, die op dien persoon betrekking hebben, wiens naam boven de rekening genoemd is.

Heeft men een folio bestemd om meerdere op te boeken, dan schrijft men er boven »Diverse Debiteuren", om hierop

te debiteeren hen, die aan ons Debt. worden, en »Diverse Crediteuren", om daarop te crediteeren degenen, die van ons te vorderen krijgen.

Wanneer nu zoo iemand, die op de eerste rekening staat, Credit wordt, dan vermeldt men dit, met bijvoeging van zijn naam op de Creditzijde, natuurlijk op de rekening, waarop hij Debet stond, dus op de rekening Div. Debiteuren.

Wordt iemand, die Credit staat op de rekening Div. Crediteuren, Debet, dan debiteere men hem op de rekening Div. Crediteuren.

De rekening van een persoon of firma noemt men eene enkelvoudige persoonlijke rekening, de 2 laatste behandelde, verzamelende of collectieve persoonlijke rekeningen.

Bij handel drijven met een persoon, die in het buitenland woont, en met wien wij over en weer zaken doen, zal het noodig zijn, dat men twee rekeningen voor zoo'n persoon opent.

Deze rekeningen noemt men dan de M/R of O/R (Mijne of onze rekg.) en de Z/R of H/R (Zijn of hunne rekg.), beide met toevoeging van den naam en woonplaats van den buitenlander.

Op de eerste rekening boeken wij nu alle handelingen, die op order en voor rekening van ons door hem werden verricht, en waarvan dus alle voor- of nadeel bij vereffening der betrokken sommen voor onze rekening is. Geven wij b.v. last tot inkoop van goederen, dan zullen wij moeten zorgen, dat de buitenlander de inkoopsom, verhoogd met onkosten die op dien inkoop mochten komen, van ons terug krijgt. Koopen we b.v. tot het remitteeren van dat inkoopsbedrag een wissel, dien wij moeten betalen tegen den genoteerden wisselkoers, dan zal het hoog of laag zijn van dien koers, dus ook het veel of weinig kosten van dien wissel, voor ons voor- of nadeel zijn.

Trekt de buitenlander ter voldoening een wissel, dan zal hij zooveel guldens trekken, dat deze wissel, door hem verkocht tegen den koers op zijn plaats, hem het inkoopsbedrag der goederen opbrengt. Of deze koers dus hoog of laag is, het kan niet anders zijn dan tot ons voor- of nadeel.

Wanneer we dan ook eene rekening krijgen over een inkoop door zoo'n buitenlander verricht, dan crediteeren wij hem op de M/R of O/R.

Heeft hij voor ons verkocht en dus van ons geld in handen, dan kan hij ons dit remitteeren of wij kunnen op hem voor dit bedrag een wissel trekken.

Koopt hij een wissel om ons te remitteeren, dan zal deze zooveel guldens groot zijn, als hij voor het verkoopsbedrag heeft kunnen krijgen; een voor- of nadeelige koers is dus weer in ons voor- of nadeel.

Trekken wij voor dit bedrag een wissel, dan mogen wij niet meer trekken, dan hij van ons in bezit heeft. Deze wissel, verkoopende tegen den koers van onze plaats, zal het veel of weinig dat wij er voor krijgen, voor onze rekening zijn.

Ontvangen wij dus van een buitenlander eene verkooprekening, dan debiteeren wij hem op de M/R of O/R.

Op de 2°, de Z/R of H/R, boeken we alle gevallen, die voor rekening van den buitenlander, door ons werden verricht.

Koopen wij b.v. voor zijne rekening, dan moet hij zorgen, dat wij ons inkoopsbedrag terugkrijgen; remitteert hij dit of trekken wij op hem, het veel of weinig kosten der remise, of het groot of klein zijn onzer traite is voor Z/R of H/R.

Verkoopen wij, dan ontvangt hij niet meer, dan wij voor hem ontvingen. Het groot of klein zijn onzer remise, of het meerdere of mindere dat zijne traite opbrengt, is voor zijn voor- of nadeel.

Zenden wij den buitenlander dus een factuur over ingekochte goederen of eene verkooprekening over verkochte goederen, dan zullen wij hem in het eerste geval debiteeren, in het laatste crediteeren op de Z/R of H/R.

Verder houde men in het oog, dat alle verdere handelingen, met de vorenstaande in verband, op die rekening geboekt moeten worden, waarop de eerste handeling voorkwam.

Behalve deze, nu genoemde persoonlijke rekeningen, heeft men ook zakelijke rekeningen. Deze rekeningen stellen den koopman voor als ontvanger of uitgever der zaak, voor welke de rekening geopend is.

Boekt men nu alle handelingen, die de koopman verricht, op de rekening der zaak, die door die handeling verandering ondergaat, dan zal op zoo'n rekening naderhand ook het resultaat dier handelingen kunnen gezien worden.

Zooals we bij het voorbeeld zagen, kocht en verkocht de koopman en werd dus in het eerste geval Debet, in het 2e Credit, en ook zien we dat we toch den koopman niet hebben gedebiteerd en gecrediteerd, maar de Goederen-rekening. Deze goederen stellen dus den koopman voor als kooper en verkooper van dit artikel.

Zoo opent de koopman voor ieder onderdeel, soms voor een bijzonder artikel, eene rekening, zooals reeds gezegd is, met het doel om een overzicht te krijgen over de onderdeelen van zijn zaak. Boven zoo'n zakelijke rekening komt de naam te staan van de zaak, die er op behandeld zal worden, verder links weer »Debet" en rechts »Credit." Het debiteeren en crediteeren dezer rekeningen geschiedt ook uit het Journaal, met vermelding der hoeveelheid bij in- en verkoop.

Bij het transporteeren der journaalposten naar het Grootboek, plaatst men, vóór de namen der Debiteuren en Crediteuren, in het Journaal het folio van het Grootboek waarop hun rekening voorkomt, en na het transporteeren voor dit folionummer een stip.

De behandelde posten komen b.v. op de volgende wijze in het Grootboek voor:

GOEDEREN.

1 Debet. Credit 1.

1889 Jan.	1	Aan P. Rhadi 2 bn. Koffie	1	*f* 140	—	1889 Jan.	2	Per G. Visser 1 bn. Koffie	1	*f* 76	—

P. RHADI, Amsterdam.

2 Debet. Credit 2.

						1889 Jan.	1	Per Goederen	1	*f* 140	—

G. VISSER, Rotterdam.

3 Debet. Credit 3.

1889 Jan.	2	Aan Goederen	1	*f* 76	—						

Zoo doende krijgen wij nu niet alleen een overzicht over hetgeen onze handelsvrienden van ons te vorderen hebben of aan ons schuldig zijn, maar de zakelijke rekeningen geven ons door vergelijking der beide zijden tevens aan hoeveel wij nog van zoo'n zaak bezitten.

De goederenrekening b.v. wijst op de Debetzijde de ontvangst aan van 2 bn. koffie, op de Creditzijde de uitgaaf van 1 dier balen, waaruit wij dus zien dat nog 1 baal in ons bezit moet zijn.

Verder merke men op, dat in de smalle kolom voor de geldkolom, het folio van het journaal genoemd wordt, waarop de post in dat boek voorkomt.

Behalve deze persoonlijke en zakelijke rekeningen, heeft men nu nog een soort, en wel hulprekeningen.

Deze rekeningen worden gedebiteerd of gecrediteerd voor handelingen, die eigenlijk op eene andere rekening geboekt moesten worden, doch hetgeen op dit tijdstip nog niet te verkiezen is.

Hoofdstuk IV.

Rekeningen.

In het vorige hoofdstuk spraken wij van soorten van rekeningen: laat ons nu eens zien, welke in het Grootboek alzoo kunnen voorkomen.

1. *Kapitaal.* Deze rekening wordt gecrediteerd voor de waarde der bezittingen, die de Kapitalist bij het begin der zaak en later geeft. Wij veronderstellen dan, dat de Koopman ze ontvangt en deze wordt dus op de zakelijke rekeningen, die voor de ontvangen zaken geopend zijn, Debet: Zijn Koopman en Kapitalist de zelfde, dan verandert deze boeking niet. Wij denken dan, dat de Kapitalist-Koopman de bezittingen geeft aan den Koopman-Kapitalist.

   Verder crediteert men deze rekening voor interest over het Handelskapitaal (d. i. de totale waarde dier bezittingen) en vervolgens voor de netto winst, die behaald wordt. Debet wordt de kapitaal rekening voor alle terugname van kapitaal en voor een eventueel verlies.
2. *Persoonlijke rekeningen.* Deze rekeningen worden gedebiteerd voor alles, wat de personen, voor wie zij geopend zijn, direct of indirect van ons ontvangen, en gecrediteerd voor alles, wat wij of anderen voor onze rekening van hen ontvangen. Reeds is gezegd, dat het kan voorkomen, dat sommigen onzer handelsvrienden niet juist op tijd en voor het geheele bedrag hunne schulden betalen, of hunne vorderingen van ons ontvangen. Om nu van weerszijden geen nadeel hierdoor te lijden, berekent men interest, waardoor dan de rekening-cour'. ontstaat. Deze interest wordt echter in het rekening-courantboek berekend, en er zal dan ook bij de behandeling van dit boek nader over gesproken worden. Voor het saldo dezer interest (verschil tusschen hetgeen hij van interest debet of credit is), worden dan de pers. rekeningen gedebiteerd of gecrediteerd.
3. *Prolongatie U|G (uitgegeven).* Geld uitleenen tegen onderpand van effecten (schuldbewijzen van staten, maatschappijen enz.)
4. *Deposito U|G.* Geld uitleenen zonder onderpand.

5. *Hypotheek U|G.* Geld uitleenen tegen onderpand van een hypotheekbrief (eigendomsbewijs van een huis of deel daarvan.
6. *Beleening U|G.* Geld uitleenen tegen onderpand van goederen of effecten.

   Deze vier rekeningen met bijvoeging van den naam des persoons, aan wien wij uitleenen, worden gedebiteerd voor de sommen, die wij leenen, en gecrediteerd voor de aflossing. Interest, die wij ontvangen, in het Credit der Interestrekening te boeken.
7. *Prolongatie O|G.* Geld leenen tegen onderpand van effecten.
8. *Deposito O|G.* Geld leenen zonder onderpand.
9. *Hypotheek O|G.* Geld leenen tegen onderpand van een hypotheekbrief.
10. *Beleening O|G.* Geld leenen tegen onderpand van goederen of effecten.

    Deze vier rekeningen met bijvoeging van den naam des persoons van wien wij leenen, worden gecrediteerd voor de sommen, die wij ontvangen, en debet voor de aflossing. Rente, die wij moeten betalen in het debet der Intr. rekening te boeken.

    We noemen nu eenige zakelijke rekeningen, en zullen daarbij zien, welke handelingen van den koopman oorzaak zijn, dat deze worden gedebiteerd of gecrediteerd.
11. *Kassa.* Debet, wanneer de Koopman geld (bankpapier, muntpapier, munt, holl. coupons, quit. op een Kassier) ontvangt en credit, wanneer hij dit uitgeeft.
12. *Goederen.* Debet voor de, met onkosten verhoogde, inkoopsom der gekochte goederen, verder voor alle onkosten ten behoeve dier goederen, zoolang wij ze bezitten en verder, bij het sluiten der rekening, voor interest over het kapitaal, dat voor dit artikel gebruikt is.
13. *Goederen in Consignatie.* Consigneeren wil zeggen naar een ander zenden om voor onze rekening te verkoopen. Deze rekening wordt nu Debet voor den prijs, waarop die goederen te staan komen, zooals ze bij den Commissionair aankomen. Deze prijs zal dus bestaan uit de waarde der goederen bij inkoop, verhoogd met onkosten

voor verzending. Verder wordt deze rekening nog debet voor intrest over 't gebruikte kapitaal.

Credit wordt zij, wanneer de Commissionair ons door eene verkooprekening bericht stuurt, dat hij de goederen heeft verkocht, en wel voor de netto opbrengst, waarvoor die verkooper, die dus nu geld van ons in bezit heeft, debet wordt. Deze netto opbrengst bestaat uit de verkoopsom der goederen, verminderd met de onkosten, die op den verkoop zijn gevallen.

14. *Te innen wissels.* Deze rekening wordt Debet voor alle wissels, die wij ontvangen en door ons geïnd kunnen worden. Dit kan nu zijn door koop, trekking aan eigen order, of wel als remise voor eene vordering op een ander. Koopen wij eenen wissel, die eerst over eenigen tijd vervalt (disconteeren), dan zullen wij hiervoor zooveel minder moeten betalen, als de rente bedraagt over het aantal dagen, dat wij nog met innen moeten wachten, dus tot aan den vervaldag. Wij bebiteeren dan toch deze rekening voor de geheele waarde om de Cassa te crediteeren voor hetgeen wij betalen en de interest-rekening voor het verschil (disconto). Credit wordt »Te innen wissels," voor iederen wissel, dien wij uitgeven. Dit kan nu zijn door inning van het bedrag, daar wij dan den wissel gequiteerd aan den betrokkene geven, verder door afgifte ter inning aan onzen kassier, of door remitteeren (zenden) ter voldoening eener schuld, aan onzen Crediteur.

Deze rekening wordt veelal verdeeld in »Wissels in Holl. geld" of Remiserekening en »Wissels in vreemd geld" of Wisselrekening. Neemt men deze verdeeling in aanmerking, dan komen op de eerste alle wissels in Holl. geld en op de tweede alle wissels in vreemd geld.

15. *Effecten.* Debet wordt deze rekening voor de inkoopsom der effecten. Deze inkoopsom zal bestaan uit de reëele waarde, verhoogd met de loopende interest en onkosten van inkoop. Onder de reëele waarde van effecten verstaat men de waarde, die men verkrijgt door den koers te vermenigvuldigen met de nominale waarde en dit product te deelen door 100. De koers van een

effect geeft n.l. aan, hoeveel guldens of iedere *f* 100 nominaal waard zijn. Deze nominale waarde komt op de stukken voor. De bij te tellen rente bestaat uit de waarde der coupons, die wij bij het koopen der effecten mede ontvangen, doch welke niet aan ons toekomt. Koopen wij b.v. op 1 Dec. effecten, waarvan de coupons 1 April en 1 Oct. vervallen, dan zullen wij de coupon, die 1 April van het volgende jaar vervalt, in zijn geheel ontvangen, en hebben maar recht op die coupon van af 1 Dec. Wij zullen dus, behalve de reëele waarde dier effecten, ook aan den verkooper moeten betalen rente van 1 Oct.—1 Dec. Deze rente moet berekend worden over de nominale waarde, tegen het percent van het effect. Verder moeten de inkooponkosten (prov. of court.) daarbij opgeteld, ook berekend worden van de nominale waarde.

Nog wordt deze rekening debet voor alle onkosten, die gemaakt worden ten behoeve der effecten, en voor de interest over het kapitaal, voor dit artikel gebruikt. Credit wordt zij voor de verkoopsbedragen (reëele waarde + interest — prov. of court) der effecten en voor de opbrengst der coupons.

16. *Huizen.* Debet voor aankoopsom, verhoogd met onkosten; verder voor alle onkosten ter vergrooting, verfraaiing, belasting en ook weer voor interest over het kapitaal, dat gebruikt is. Credit voor de verkoopsom en voor de huur.

17. *Goederen in ½ rekening of ⅓ rekening met A of met A en B.* Deze rekening wordt Debet voor de waarde van ons aandeel bij een inkoop voor gezamenlijke rekening en voor interest van 't gebruikte kapitaal, Credit voor de opbrengst bij verkoop van dat aandeel.

18. *Scheepsaandeelen.* Debet voor aankoopsom, verhoogd met onkosten; verder voor alle onkosten van uitrusting van dat aandeel en ook weer voor rente van 't gebruikte kapitaal, Credit voor de opbrengst bij terugkomst van het schip en voor de verkoopsom van het aandeel.

19. *Winkelrekening.* Debet voor de waarde der goederen

die in den winkel komen, Credit voor de opbrengst dier goederen.

20. Wenscht de koopman speciaal de uitkomst te weten van zijn handel in een bepaald artikel, dan opent hij voor dit artikel een aparte rekening b. v.

Thee, Suiker. Deze rekeningen worden gedebiteerd voor de inkoopsom verhoogd met onkosten, verder voor alle onkosten ten behoeve van het artikel, en voor rente van 't gebruikte kapitaal; Credit voor de verkoopsom.

21. *Te betalen Wissels.* Credit wordt deze rekening voor iederen wissel, dien wij over eenigen tijd te betalen zullen hebben. Dit kan nu voorkomen bij trekking op ons, door acceptatie (belofte op den wissel om te betalen) door ons, of door afgifte eener promesse. Debet wordt dan de persoon, die een wissel op ons trok, te wiens behoeve wij accepteerden, of hij die de promesse van ons ontving. Debet wordt deze rekening, wanneer wij den wissel, bij betalen, gequiteerd terug ontvangen.

22. *Interest.* Debet wordt deze rekening voor alle interesten, die wij schuldig worden, of betalen voor geleend kapitaal. Dat kan nu zijn door directe leening, b.v. volgens de rekeningen: Prol., Dep., Hyp., Bel., o/G., verder bij verdisconteeren van een wissel voor de interest, die van de nominale waarde der wissel wordt afgehouden, welke interest eene vergoeding is, omdat wij het wisselbedrag eerder tot ons gebruik hebben.

Dan voor de interest, die de koopman debet wordt aan den Kapitalist voor gebruik van het handelskapitaal (waarde der bezittingen bij het openen der zaak). Credit voor de interesten, die wij ontvangen of tegoed krijgen voor uitgeleend kapitaal, b.v. volgens de rekeningen Prol., Dep., Hyp., Bel U/G., verder voor de interest, die wij ontvangen bij disconteeren van een wissel, welke interest eene vergoeding is, omdat wij den verkooper van dien wissel nu reeds in bezit stellen van het bedrag. Dan nog credit voor de interest, waarvoor de zakelijke rekeningen zijn gedebiteerd, n.l. voor de interest over 't kapitaal dat voor ieder der zaken gebruikt is. Verder

nog Debet aan of Credit per de personen, die bij het afsluiten der Rekening-Courant interest van ons te vorderen hebben of aan ons schuldig zijn.

23. *Provisie.* Credit voor alle provisie of commissie, die wij verdienen, door iets voor een ander te verrichten.

Ofschoon wij hier niets stoffelijks uitgeven, is de uitgifte onzer arbeid en vlijt oorzaak van het Credit worden dezer rekening. Debet wordt deze rekening dan ook voor de prov. of comm., die wij afstaan aan anderen, die weder iets voor ons hebben verricht, in welk geval wij dan hunne diensten hebben genoten (ontvangen).

24. *Assurantie.* Credit voor de premiën, die wij als assuradeur den verzekerden in rekening brengen. Debet voor eventueele schadevergoeding.

We behandelen nu eenige hulprekeningen en zullen daarbij zien, tot hulp van welke rekeningen ze gebruikt worden en waarvoor men hen Debeteert en Crediteert.

25. *Goederen van Buitenslands.* Wanneer wij goederen inslaan uit het buitenland, dan zal de factuur over dien inkoop meestal eerder in ons bezit zijn dan de goederen. Den buitenlander, die de goederen afzond, moeten wij crediteeren, doch wij kunnen onze goederen-rekening, zoolang de goederen niet zijn aangekomen, nog niet debiteeren. Nu gebruiken wij de genoemde hulprekening en debiteeren deze voor het factuursbedrag. Komen nu de goederen aan, dan wordt de goederen-rekening gedebiteerd voor de waarde volgens factuur, verhoogd met onkosten bij aankomst, om nu de vroeger ten onrechte gedebiteerde hulprekening te crediteeren voor het factuursbedrag en de onkosten-rekening voor de onkosten.

26. *Goederen in Commissie van A ....* Deze hulprekening wordt gebruikt, wanneer wij van anderen goederen ontvangen om voor rekening van hen te verkoopen. Zij wordt nu in de plaats der commitent (zoo noemt men den eigenaar der goederen) credit voor de verkoopen, debet voor onkosten bij aankomst, verdere onkosten en provisie, terwijl dan het netto-provenu (verkoopsom ver-

minderd met onkosten en provisie) in het credit der rekening van den commitent wordt gebracht.

27. *Goederen in Compagnie.* Deze hulprekening wordt gebruikt, wanneer wij belast zijn met den verkoop van eene in gezamenlijke rekening, ingekochte partij goederen. Zij vertegenwoordigt dan de aandeelhouders, wordt dus Credit voor de verkoopen, Debet voor de onkosten, provisie en het netto-prov., om hiervoor te crediteeren de onkostenrekening, provisierekening, en, ieder voor hun deel, de rekeningen der personen, die aandeel hadden. Het ons toekomende deel, komt dan in het Credit der rekening, Goederen in ½ rekg. of ⅓.

28. *Reederij.* Deze rekening opent de boekhouder der Reederij en komt in de plaats der reeders. Zij wordt dus debet voor alle onkosten ten behoeve van het schip, credit voor de verdiende gelden, en daarna weer debet voor de netto-opbrengst, om hiervoor iederen reeder voor zijn aandeel te crediteeren. Ons aandeel in het Credit van »Scheepsaandeelen''.

29. *Onkosten.* Deze rekening debiteert men voor alle betaalde of verschuldigde onkosten, die op de zaak vallen. Dan ook voorloopig voor de onkosten, die gemaakt worden voor de goederen, effecten enz., waarom ze dan ook later op deze rekeningen worden overgebracht. Credit, wanneer wij van deze onkosten afgeven. Koopen wij b.v. promesse-zegels, dan, niet wetende, wie een zegel van ons zal ontvangen, debiteeren wij hiervoor de onkosten.

Verkoopen wij nu op promesse waarbij wij dan een zegel voorschieten, dan wordt de kooper debet en de onkosten credit.

30. *Particuliere rekening.* Deze rekening dient tot hulp van de kapitaal-rekening, en wordt in de plaats van deze rekening debet voor hetgeen de kapitalist ten behoeve van huishoudelijke uitgaven uit de kas neemt en voor verlies, en credit voor de rente over het handels-kapitaal en voor de winst.

Hoofdstuk V.

Voorbereidende werkzaamheden tot en het bepalen van Winst of Verlies Sluitposten en Proefbalans.

Na nu gedurende zeker tijdsverloop (meestal een jaar) de handelingen op de voorgeschreven wijze in het Memoriaal te hebben geboekt, deze te hebben overgebracht in het Journaal en van daar op de rekeningen in het Grootboek, zal het doel wel zijn, te zien, of wij hebben gewonnen en hoeveel, of dat wij verloren hebben en hoeveel, en dit wel op de onderdeelen onzer zaak.

Willen wij dit echter juist bepalen, dan moet de rekening van ieder onderdeel ons aanwijzen, hoeveel gedurende dat tijdsverloop voor haar zaak besteed is, en hoeveel de opbrengst was. Daarom worden eerst de zakelijke rekeningen belast met de onkosten, die voorloopig op de onkosten-rekeningen zijn geboekt.

Daarna debiteeren wij de zakelijke rekeningen voor interest van 't gebruikte kapitaal, over welke interest bij het behandelen dier rekeningen reeds is gesproken, terwijl daarna de persoonlijke rekeningen worden gedebiteerd aan of gecrediteerd per Interest, voor de interest, die zij volgens rek.-courant aan ons schuldig zijn of van ons te vorderen hebben. Eindelijk debiteeren wij nog de interest-rekening voor intrest van 't geheele kapitaal, om hiervoor in de plaats van de Kapitaal-rekening de Particuliere rekening te crediteeren. Deze overdracht van onkosten en vereffening van interest wordt gejournaliseerd en op de gewone wijze in het Grootboek overgebracht.

Zijn deze voorbereidende werkzaamheden verricht, dan gaan wij een Proefbalans opmaken; dit is een Balans, die ons de proef moet leveren, of wij de journaalposten goed naar het Grootboek hebben getransporteerd,

Zooals wij reeds zeiden, komen in iedere handeling van den koopman Debiteur en Crediteur (soms meerderen) voor, en is de som, waarvoor de eene debet wordt, altijd gelijk aan die, welke de andere te vorderen krijgt.

De sommen, waarvoor de rekeningen Debet en Credit werden, komen voor in de 1ste en 2de geldkolom van het journaal, en zullen dus de sommen van deze kolommen gelijk moeten zijn Verder brachten wij de posten uit het Journaal naar het Grootboek, en wel zoo, dat de debet-bedragen altijd voorkwamen op de debetzijde der rekeningen, de credit bedragen op de creditzijde. Nu bevat de Proefbalans, na het noemen der folio's van het Grootboek in de 1e en de namen der Rekeningen in de 2e kolom, in de 3e kolom de debet-telling dier rekening; de som van de getallen in deze kolom is dus gelijk aan de som van alle debet-tellingen in het Grootboek. In de 4de kolom boeken wij de credit-telling; de som van de getallen in die kolom is dus gelijk aan de som der credit-tellingen in het Grootboek en daar nu deze sommen in het Grootboek gelijk moeten zijn aan de sommen in het Journaal, zullen ze ook op de proefbalans hiermede gelijk moeten zijn.

In de 5de kolom plaatsen wij een eventueel debet-saldo en in de 6de kolom een eventueel credit-saldo. De sommen der bedragen in deze 2 kolommen zullen ook gelijk moeten zijn en wel om de volgende reden:

Wij debiteeren geene rekening, zonder er eene andere voor te crediteeren; het meerdere debet eener rekening zal dus worden terug gevonden in het meerdere credit eener andere rekening. De som van dat meerdere aan de debet-zijde der rekeningen of de som der debet-saldo's zal dus ook gelijk moeten zijn aan de som van het meerdere aan de creditzijde der rekeningen of de som der credit-saldo's.

Sluiten de sommen in de 3de en 4de kolom niet, dan is bij het transporteeren vergeten het debet of credit eener rekening in te vullen; sluiten zij onderling wel, doch niet met de som der geldkolommen in het Journaal, dan kan vergeten zijn een geheele journaalpost te transporteeren en zal een ingeslopen fout nu opgespoord kunnen worden.

Wijst nu echter de proefbalans goede boeking aan, dan gaan wij aan het opmaken van een

Inventaris.

De Inventaris is een staat van onze bezittingen en schulden, berekend tegen de juiste waarde die zij hebben op den dag van het opmaken dier inventaris.

Laten wij nu eens nagaan, welke bezittingen wij alzoo kunnen hebben en de waarde daarvan.

Geld. De kassa is gedebiteerd voor ontvangsten, gecrediteerd voor uitgaven; het debetsaldo op deze rekening zal dus de som aanwijzen, die nog in kas is.

Wij tellen nu het aanwezige geld, en is dit gelijk aan het saldo op de rekening, dan noteeren wij b.v.:

Geld . . . . *f* 5000.

Goederen. De goederen, die door vergelijking der beide zijden dezer rekening nog in ons bezit moeten zijn, worden met die in het pakhuis vergeleken en op de Inventaris gebracht tegen de waarde, waarop men ze heden zou kunnen verkoopen. Is deze waarde buitengewoon hoog of laag, dan nemen wij de gemiddelde waarde aan. Zijn de goederen door lang liggen in prijs verminderd en wil men daarvoor iets als verlies op de waarde afschrijven, dan houden we bij de noteering hiervan aanteekening.

Goederen in Consignatie. Heeft men van den Commissionair verkooprekening ontvangen over de geheele partij, waaruit blijkt, dat de goederen alle door hem verkocht zijn, dan is geene bezitting aanwezig. Is dit niet het geval, dan brengt men deze goederen op de Inventaris voor den prijs, waarop ze ons bij verzending zijn gekomen.

Te innen Wissels. De debet-zijde, in vergelijking met de credit zijde, wijst aan de nog in portefeuille zijnde wissels. Deze noteeren wij voor de nominale waarde op de Inventaris, ofschoon dit echter niet juist is. Immers, wij moeten de juiste waarde onzer bezittingen aangeven, en onder deze wissels zullen er zijn, die op het oogenblik nog niet geïnd kunnen worden, en welke dus nog niet in hunne volle waarde zijn. Daarom brengen we onder de schulden de interest (disconto), die wij zouden moeten betalen, wanneer wij de wissels dien dag inden. Voor iedere wissel zal dit gelijk zijn aan de interest gedurende het aantal dagen, dat hij nog moet loopen.

De vreemde wissels, die aanwezig zijn, worden berekend tegen de K|Z (Kort zicht) koers. De K|Z koers wijst de som aan, die wij voor ieder £., fr. 100, Rm. 100 enz., zouden ontvangen, wanneer deze direct geïnd konden worden. Vervallen de wissels nu eerst over eenigen tijd, dan kunnen wij, door van den K/Z koers de intrest af te trekken over het aantal dagen, dat de wissel nog moet loopen berekenen, hoeveel ieder £, fr. 100, Rm. 100, van deze wissels waard zijn.

Effecten. De meerdere effecten, in het debet dezer rekening wijzen bezitting aan. De waarde hiervan berekent men naar den koers, dien deze fondsen op dien dag hebben, met bijberekening der rente van af den laatsten vervaldag der coupons.

Huizen. Deze worden getaxeerd. Men neme doorgaans de prijs aan waarop ze het vorige jaar getaxeerd zijn, en schrijve dan eenige percenten op de waarde af. Deden wij dit niet, dan zou zoo'n huis over 50 jaar nog voor de zelfde prijs genoteerd staan, en zouden wij, bij verkoop van dat huis, dat jaar een groot verlies hebben, alsof in dat jaar alleen dat huis zoo in waarde verminderd was. Ieder jaar hebben wij er echter gebruik van gehad en ieder jaar moet dus wat dragen.

Goederen in ½ of ⅓ rekening met.... Deze komen op de inventaris voor de prijs van inkoop. Is de verkooprekening ingekomen van den aandeelhouder die met den verkoop belast was, dan wijst deze rekening geen bezitting aan.

Scheepsaandeelen. Getaxeerd naar de waarde van inkoop, staat van het schip, en naar de voordeelen, die het aandeel doorgaans afwerpt.

Winkelrekening. Men berekent de waarde der goederen, aanwezig in den winkel, tegen den prijs, die men er aan de toonbank voor ontvangen zou.

Beleening, Prol., Hyp., Dep. U/G. Het debetsaldo op deze rekeningen is voor ons eene bezitting.

Thee, Suiker, enz. Men taxeere de waarde dezer artikelen, met dezelfde opmerking als bij de goederen, die op de goederen-rekening voorkomen.

Interest. Bezitting op deze rekening kan bestaan uit te vorderen maar nog niet ontvangen interest voor uitgeleend geld, b.v. bij Dep., Hyp., Bel., Prol., U/G., verder uit de interest, die wij te vorderen hebben, omdat we sommen als schuld zullen noteeren, ofschoon wij ze feitelijk nog niet schuldig zijn. (Te betalen wissels). Onze schuld op deze rekening zal bestaan uit de interessen (voor opgenomen gelden), die wij schuldig zijn doch nog niet betaald bebben; verder uit de interest, die wij schuldig zijn, omdat wij onder de bezittingen sommen hebben opgenomen, die nog niet hun volle waarde hadden. (Te innen wissels). Verschuldigde of te goed hebbende interest komt ook voor, doordat wij onder de bezittingen de bedragen opnamen die personen in ons boek debet stonden ofschoon deze eerst later betaald behoefden te worden, en onder de schulden opnamen de sommen, die anderen credit stonden, terwijl wij die eerst over eenigen tijd behoefden te betalen. Wij brengen dan als schuld op de interest de korting, die wij zouden moeten toestaan bij werkelijke ontvangst van het geld en als bezitting op de interest, hetgeen wij zouden genieten bij werkelijke betaling der creditsommen.

Is nu de som der verschuldigde interest meer, dan de te vorderen, dan is dit een schuld, anders een bezitttng.

Provisie. Wanneer wij belast zijn met den verkoop van goederen voor rekening van anderen en de geheele partij nog niet verkocht is, dan hebben wij toch aan het verkochte deel provisie verdiend; deze als bezitting te boeken.

Goederen voor Buitenslands. Is de partij aangekomen, dan is ze reeds bij de goederenrekening als bezitting opgenomen; zoo niet dan brenge men deze voor de factuurprijs op de Inventaris.

Reederij. Een debetsaldo op deze rekening, aanwijzende de som, die wij meer voor rekening van de Reeders hebben betaald dan ontvangen, is voor ons eene bezitting. Echter niet geheel, daar een deel van het uitgegevene werkelijk, als aandeel in de Reederij hebbende, te onzen

laste kwam. Toch nemen wij het geheel als bezitting aan, doch brengen ons aandeel in de kosten in mindering van den prijs van ons aandeel in de reederij.

Debiteuren. De som, die onze handelsvrienden volgens hun rekening aan ons schuldig zijn, is voor ons eene bezitting, echter in aanmerking genomen, wat omtrent deze sommen bij de Interest gezegd is.

Bij het bepalen van bezitting of schuld op eene M/R moeten wij in aanmerking nemen het debet- of creditsaldo in vreemd geld, daar dit hetgeen is wat wij werkelijk van onzen buitenlandschen handelsvriend te vorderen hebben of aan hem verschuldigd zijn. De waarde van dit saldo berekenen wij tegen de Kortzicht koers.

Onkosten. Onder nog te vorderen onkosten rekenen wij voorgeschoten onkosten, die wij nog niet terug ontvangen hebben, b v. bij verkoop van goederen voor anderen, wanneer dan de verkooprekening nog niet is verzonden.

Nog te betalen onkosten zijn die, welke anderen van ons nog te vorderen hebben.

Na alzoo onze bezittingen en enkele schulden te hebben nagegaan, willen wij zien, welke schulden nog meer kunnen voorkomen.

In de eerste plaats maakt voor ons schuld uit hetgeen onze handelsvrienden volgens hunne rekeningen van ons te vorderen hebben, met inachtneming echter, wat omtrent deze sommen bij de Interest gezegd is.

Te betalen Wissels. Op deze rekening, die credit werd, wanneer wij een wissel moesten betalen en debet, wanneer deze betaald werd, zal dus een credit-saldo voor ons schuld zijn, onder opmerking, wat hiervan bij de Interest gezegd is. Verder zullen voor ons schulden zijn de credit-saldo's op de rekeningen Prol., Dep., Hyp., Bel., O|G.

Goederen in Commissie. Hebben wij goederen van anderen in Commissie om te verkoopen, dan zal het credit-saldo dezer rekening, aanwijzende de verkoopsom der goederen, voor ons een schuld zijn. Denkelijk hebben wij echter voor dezen verkoop onkosten voorgeschoten, en aan dien

verkoop reeds provisie verdiend, welke onk. en prov. wij nu als bezitting opnemen, beide reeds besproken op de onk. en prov. rekening.

Goederen in Compagnie. Zijn wij belast met verkoop eener partij goederen voor gezamenlijke rekening, en is de verkoop gedeeltelijk uitgevoerd, dan zal het credit dezer rekening een schuld voor ons zijn. Daar ook wij echter aandeel hadden in de partij en dus een deel van den verkoop ook ons toekwam, is het geheele credit geen schuld Toch rekenen wij dit, daar wij de waarde van ons aandeel reeds onder de bezittingen noteerden als »Goederen in $^1/_2$ of $^1/_3$ rekening met...."

De voorraad goederen die wij bij de twee laatst behandelde rekeningen nog onder ons hebben, niet te rekenen.

Assurantie. Sommige, reeds in het credit dezer rekening geboekte, premiën hebben wij nog niet verdiend, omdat de posten, waarvoor wij die premiën ontvingen, nog niet afgeloopen zijn. Wij nemen deze premiën als schuld aan.

Na alzoo ook de schulden genoteerd te hebben, is de Invertaris gereed en gaan wij aan het opmaken der

Balans.

Om juist te kunnen zien, hoeveel gewonnen of verloren is, zal het noodig zijn, dat al onze bezittingen zijn verkocht, alle schulden betaald, daar wij anders wel kunnen bepalen, hoeveel wij voor een artikel gedurende het boekjaar bij inkoop besteedden, doch niet wat het ons bij verkoop opbracht.

Immers zal de prijs der nog voorradige goederen, wanneer deze niet verkocht zijn, niet in het credit der betrokken rekeningen voorkomen.

Evenzoo moeten onze schulden betaald zijn, daar wij niet kunnen zeggen, zooveel gewonnen te hebben, wanneer er nog schulden bestaan. De Balans koopt nu denkbeeldig onze bezittingen en betaalt onze schulden, onder belofte, dat wij, nadat wij winst en verlies weten, deze bezittingen en schulden weer terug zullen nemen.

De Inventaris werd nu opgemaakt om te zien, welke en de waarde der bezittingen, die wij hadden, welke en de

hoegrootheid der schulden, die bestonden, en om dus juist te weten, hoeveel bezitting wij aan de Balans moeten overdragen en hoeveel schuld deze voor ons zal betalen.

Voor deze Balans openen wij de rekening »Balans" in te schrijven in het Balansboek en eigenhandig te onderteekenen, welke rekening debet wordt voor de bezittingen, om hiervoor te crediteeren de rekeningen, die geopend zijn, voor de artikelen welke aan de Balans worden overgedragen en gecrediteerd voor de schulden om er de personen, die wij denken, dat door de Balans betaald worden, voor te debiteeren.

De debet-zijde der Balans zal dus aanwijzen de bezittingen, de credit-zijde de schulden.

Het debetsaldo zal dus aanwijzen ons zuiver kapitaal.

Nadat nu de overdracht dezer bezittingen en schulden is geschied, zullen sommige rekeningen sluiten, andere niet.

Sluiten zullen die, welker artikelen niet aan prijsverandering onderhevig waren, en ook de persoonlijke rekeningen, behalve de M|R.

Wees b.v. de kasrekening een debetsaldo aan van f 300.—, dan noteerden wij op de Inventaris: Geld f 300.—.

Deze f 300.—, werden overgebracht op de Balans en dus deze gedebiteerd aan Kas voor f 300.—. Deze f 300.— komen dus nu in het cred. der kas, waardoor deze rekening sluit.

Wees eene persoonlijke rekening ons een schuld aan van f 500.—, dan, genoteerd op de Inventaris, hebben wij gedacht, dat de Balans deze f 500.— voor ons betaalde, en werd dus zoo'n rekening debet aan Balans voor f 500.—. Sluit dus ook.

De persoonlijke M|R, waarop, zoo wij reeds zeiden, het saldo in vreemd geld onze bezitting of schuld aanwees, welk saldo tegen den koers op heden berekend, aan de Balans is overgedragen en op de rekening overgebracht, zal doorgaans niet sluiten. Het verschil is ontstaan, doordat wij, bij het debet of credit worden van zoo'n rekening, het vreemde geld direct tegen een zekeren koers tot Hollandsch geld hebben herleid, welke sommen, bij vereffening, tegen andere koersen moesten worden berekend.

Behalve op de M|R zal ook een saldo voorkomen op de

rekeningen, waarvan de artikelen, waarvoor zij geopend waren, aan prijsverandering onderhevig zijn.

Nemen wij b.v. de goederen-rekening. Deze rekening gedebiteerd voor de inkoopsom van goederen, gecrediteerd voor een grooter of kleiner verkoopsbedrag, eindelijk gecrediteerd voor de waarde der goederen, die nog aanwezig waren, zal dus in het debet geheel andere sommen aanwijzen dan in het credit en dus niet sluiten.

Een saldo op de rekeningen, na het overboeken van de Balans, is Winst of Verlies. Een debet-saldo is verlies, een credit-saldo winst.

Besteedden wij b.v. gedurende het jaar aan goederen bij inkoop *f* 23000.—, terwijl deze bij verkoop opbrachten *f* 26000.—, dan zal dus de debet-zijde der goederen-rekening aanwijzen *f* 23000,—, de credit-zijde *f* 26000.—, dus zal een credit-saldo voorkomen van *f* 3000.—; dit is winst.

Kochten wij effecten voor *f* 4000,— en verkochten wij ze voor *f* 3600.—, dan wijst de debet-zijde der Effecten-rekening aan *f* 4000.—, de creditzijde *f* 3600.—, dus een debet-saldo van *f* 400.—; dit is verlies.

Deze winsten en verliezen komen nu toe aan of moeten worden geleden door den kapitalist en zoo als wij bij de behandeling der kapitaal-rekening reeds zeiden, wordt deze dan ook voor de verliezen gedebiteerd en voor de winsten gecrediteerd. Daar dit echter groote uitgebreidheid op die rekening zou teweeg brengen, nemen wij eerst eene rekening tot hulp, die voorloopig deze winsten en verliezen op zal nemen, om daarna het saldo, dus zuivere winst of zuiver verlies, aan de kapitaal-rekening over te dragen. Deze rekening is de »Winst- en Verlies-rekening," welke, nu in de plaats van de kapitaal-rekening komende, dus debet wordt voor de verliezen en credit voor de winsten. Wijst b.v. de Effecten-rekening een verlies aan van *f* 400.—, dan journaliseere men:

Winst en Verlies, voor verlies *f* 400.—,
aan Effecten, » » *f* 400.—;

wijst de goederen-rekening een winst aan van *f* 3000.—, dan journaliseere men: Goederen, voor winst *f* 3000.—,
aan Winst en Verlies, voor winst *f* 3000.—.

Dat de verliezen in het debet komen en de winsten in het credit der W. en V., verklaart zich als volgt:

Wanneer wij goederen verkochten voor *f* 900.—, die ons b.v. bij inkoop *f* 850 — kosten, dan zouden van deze *f* 900.— dus *f* 850.— feitelijk toekomen aan de goederen en *f* 50.— aan den Kapitalist, of voor dezen aan de W. en V.

Wij zouden dan dadelijk kunnen journaliseeren:

A.
voor . . . . *f* 900.—.
aan Goederen
voor . . . . *f* 850.—.
aan Winst en Verlies
voor Winst *f* 50.—,

en dan zouden immers deze *f* 50.– in het credit der W. en V. komen.

Wij hebben nu echter de winst bij verkoop op de goederenrekening laten staan, door deze voor het geheele verkoopsbedrag te crediteeren, en wij moeten dus nu het credit-saldo dezer rekening, dat aanwijst de som der telkens gemaakte winst, ook naar het credit der winst overbrengen.

Verloren wij op een artikel, dan moet de Kapitalist, of voor dezen de W. en V., dit verlies bijpassen. Dit is echter niet bij verkoop met verlies geschied en daarom moet nu een debet-saldo, dat aanwijst de som der telkens geleden verliezen, door de W. en V. bijgepast, en deze rekening dus voor de verliezen gedebiteerd worden.

De Winst- en Verlies-rekening in haar debet de verliezen, in haar credit de winsten bevattende, zal nu een credit-saldo, aanwijzende dus de netto winst, een debet-saldo, aanwijzende het netto verlies, over moeten geven aan of terug ontvangen van den kapitalist, en dit doen wij, door deze rekening voor het saldo te debiteeren aan of te crediteeren per Kapitaal-rekening.

Is echter eene Particuliere rekening gebruikt, dan moet eerst de netto winst of het netto verlies op deze rekening worden geboekt, om daarna het saldo dezer rekening op de Kapitaalrekening over te brengen.

De debetzijde der Part. rekening wijst immers de gelden

aan, die de koopman, in voorschot op de verwachte winst, heeft opgenomen; hem komt dus nu niet meer de geheele winst toe, maar deze na aftrek van de som dier bedragen.

Het overbrengen der winst op deze rekening geschiedt nu door de Winst- en Verliesrekening te debiteeren aan Part. rekening, terwijl dan de Part. rekening voor het saldo wordt gedebiteerd aan Kapitaal.

Bij verlies door de Part. rekening te debiteeren aan de Winst- en Verliesrekening en de Kapitaalrekening te debiteeren voor de som der reeds opgenomen gelden, plus het verlies aan de Part. rekening.

De Balans geeft nu, als hulprekening van de Kapitaalrekening, ook haar saldo, d. w. z. het bedrag onzer juiste bezitting aan de Kapitaalrekening over, en wij debiteeren hiervoor dus Kapitaalrekening aan Balans.

Na deze boekingen moeten nu sluiten de Winst- en Verliesrekening, omdat het saldo met de Part. rekening vereffend is; de Part. rekening, omdat het saldo op de Kapitaal-rekening is overgebracht; de Balans, omdat het saldo met de Kapitaalrekening vereffend is, en de Kapitaal-rekening, omdat deze in het debet bevat het saldo der Balans, dat bestaat uit het oorspronkelijk kapitaal, verhoogd met de winst, terwijl de creditzijde ook bevat het oorspronkelijk kapitaal en de winst.

De behaalde winst is in de zaak vertegenwoordigd en bestaat uit het meerdere onzer bezitting bij het sluiten der boeken in vergelijking bij het openen.

Al deze posten, die op de afsluiting betrekking hebben, worden gejournaliseerd en daarna op de rekeningen overgebracht.

Eerst journaliseeren wij de verkoop over bezitting aan en het betalen onzer schulden voor de Balans, daarna de winsten en verliezen, dan het afsluiten der winst- en verliesrekening, het afsluiten der Part. rekening en eindelijk het afsluiten der Balans.

Door al deze boekingen hebben wij nu ons doel, dat wij met Italiaansch boekhouden beoogden, bereikt Wij hebben een overzicht gekregen over onze bezittingen en schulden en hebben juist gezien, op welke onderdeelen onzer zaak

gewonnen is en hoeveel, en op welke verloren is en hoeveel.

Dit laatste is den koopman van veel nut. Hij zou b.v. op een onderdeel zijner zaak voortdurend verliezen en toch door de grootere winst op het geheel dit niet merken.

Nu hij echter een overzicht heeft over de winsten of verliezen op ieder onderdeel, bemerkt hij dit wel, en staat hem dus de weg open, om den handel in zoo'n onderdeel, zoo het kan, eenigszins te beperken, en in die onderdeelen, waarop hij goede winsten behaalde, uit te breiden.

Wij gaan nu onze boeken weer heropenen en doen dit door onze bezittingen, die de Balans denkbeeldig van ons ontving, weer terug te nemen; de schulden, die zij voor ons betaalde, weer door de ontvangers dier schulden terug te doen betalen.

Droegen wij b.v. aan de Balans over 10 balen koffie *f* 400, dan debiteerden wij Balans *f* 400, aan goederen *f* 400. Deze 10 balen koffie nu weer overnemende debiteeren wij goederen *f* 400 aan Balans *f* 400.

Betaalde de Balans een schuld voor ons van *f* 500 aan A, dan debiteerden wij A voor *f* 500 aan Balans *f* 500. Nu denken wij dat A deze weer aan de Balans terug geeft en debiteeren wij Balans *f* 500 aan A *f* 500.

Zoo komen dus op de nieuwe rekeningen weer de bezittingen in het debet en de schulden in het credit.

Dat dit juist is, is licht te begrijpen, daar dit overdragen aan de Balans maar denkbeeldig is geweest, en de goederen in het pakhuis, effecten in de trommel, en gelden in de kas zijn blijven liggen en geen enkele persoon, die van ons te vorderen had, werkelijk iets van de Balans heeft ontvangen.

HOOFDSTUK VI.

Maandelijksche Methode.

De methode van journaliseeren, die wij besproken hebben, noemt men de dagelijksche methode, omdat alle posten een voor een naar Journaal en Grootboek zijn overgebracht.

Nu heeft men echter eene methode, de maandelijksche genoemd, die hierin bestaat, dat men de posten niet alle in een Memoriaal inschrijft, maar soort bij soort in verschillende boeken, en dan uit ieder dier boeken, doorgaans eens in de

maand, het beknoptst mogelijke aantal journaalposten maakt. Deze boeken te zamen vormen dan het memoriaal; wordt naast deze boeken, zooals wel gebruikelijk is, toch nog een memoriaal gehouden, waarin de posten dan echter beknopt voorkomen, dan kunnen ze den naam dragen van hulpboeken, omdat ze dan dienen tot hulp en meerdere toelichting van het memoriaal.

De meest gebruikelijke zijn:

1. *Kasboek.* Hierin schrijft men aan de linkerzijde de ontvangsten, aan de rechterzijde de uitgaven van geld, met duidelijke, vermelding van wien ontvangen, en aan wien betaald werd.
2. *Inkoopboek.* Hierin schrijft men alle rekeningen, die ontvangen worden over ingekochte goederen in het binnenland; den naam van den verkooper er boven, waarachter het woordje »Credit."
3. *Verkoopboek.* Hierin schrijft men alle rekeningen, die verzonden worden over verkochte goederen; den naam van den verkooper er boven, waarachter het woordje »Debet."

   Behooren de verkochte goederen aan een' ander, en heeft men ze, om ze voor rekening van dien anderen te verkoopen, dan meldt men dit, door onder de rekening te schrijven: in commissie van A, of in compagnie met A of A en B.
4. *Onkostenboek.* Hierin schrijft men alle onkosten, die gemaakt worden, direct ten behoeve der zaak, en ook die, welke ten laste komen van onze handelsartikelen.
5. *Inkoopboek voor Buitenlandsche goederen.* Hierin worden geboekt alle facturen, die men ontvangt over ingekochte goederen in het Buitenland. De naam van den verkooper boven de factuur, achter dien naam het woordje »Credit." Het overige van de bladzijde laat men blanco, om bij aankomst der goederen de onkosten te kunnen boeken.
6. *Factuurboek.* Hierin boekt men alle facturen, die men wegzendt over ingekochte goederen voor rekening van een' ander. Naam er boven met het woordje »Debet".

In deze facturen worden, behalve de prijs der ingekochte goederen, ook opgenomen de onkosten en de berekende provisie.

7. *Consignatieboek.* Voor iedere partij goederen, die men consigneert, gebruikt men twee bladzijden. Boven beide bladzijden schrijft men de hoeveelheid, soort der goederen, benevens aan wien en per welke gelegenheid men ze heeft verzonden. Op de linkerbladzij boekt men de consignatiefactuur, dit is een factuur, die men den Commissionair zendt ter bepaling van het voorschot, dat deze op de te verkoopen goederen kan toestaan en ook, om hem de prijs van inkoop, verhoogd met de onkosten, te doen weten.

De rechterzijde blijft nu blanco, tot men van den Commissionair de verkooprekening ontvangt; deze boekt men dan op die zijde met zijn naam er boven, waarachter het woordje »Debet".

8. *Commissieboek.* Bij aankomst der goederen schrijft men boven beide bladzijden hoeveelheid, soort der partij en van wien ten verkoop ontvangen. Verder boekt men op de linkerbladzijde de onkosten bij aankomst, op de rechterbladzijde de verkoopen (deze ook in het verkoopboek), daarna weer op de linkerzijde de provisie en vervolgens hieronder het netto-provenu met vermelding, dat dit toekomt aan den Committent.

9. *Compagnieboek.* Hierin worden geboekt alle in- en verkoopen, die men verricht in gemeenschap met anderen. Hierbij kunnen vier gevallen voorkomen.

1°. Wij kunnen alleen aandeel hebben in den in- en verkoop. Een ander der deelhebbers zal dan met den inkoop, nog een ander met den verkoop belast zijn. De inkooper zal ons nu over ons aandeel eene rekening zenden; deze boeken wij op de linkerzijde van een folio in dit boek, terwijl dan boven de rekening de naam van den inkooper komt te staan, waarachter het woordje »Credit."

Na eenigen tijd zal de verkooper ons verkooprekening

zenden, die wij boeken aan de rechterzijde, naam er boven, met er achter »Debet."

2°. Kunnen wij belast zijn met den inkoop, een der anderen met den verkoop. De inkooprekening zal bevatten: waarde der goederen, onkosten en door ons berekende commissie. Aan ieder der aandeelhouders wordt zoo'n rekening gezonden, met vermelding voor hoeveel ieder van hen in de partij betrokken is. Deze rekening wordt geboekt op de linkerzijde, terwijl onder de rekening de namen der deelhebbers worden geboekt met vermelding van hunne aandeelen. Na eenigen tijd zal de verkooper aan ieder der deelhebbers verkooprekening zenden met vermelding, hoeveel ieder van het verkoopsbedrag toekomt. De rekening, die wij dan ontvangen, wordt geboekt op de rechterzijde; de naam van den verkooper boven de rekening; achter den naam het woordje »Debet."

3°. Kunnen wij aandeel in de partij hebben en belast zijn met den verkoop. De rekening, die wij ontvangen over den inkoop, wordt weer geboekt op de linkerzijde, naam van den inkooper er boven, waarachter het woordje »Credit."

Bij aankomst der geheele partij ten verkoop worden de daarop vallende onkosten geboekt op de linkerzijde, onder de rekening van ons aandeel en goed daarvan gescheiden. Verder worden de verkoopen op de rechterzijde (ook in het verkoopboek) genoteerd, daarna de provisie weer op de linkerzijde en vervolgens het netto-provenu, met vermelding, hoeveel ieder daarvan toekomt. Van dezen verkoop wordt den aandeelhouders rekening gezonden.

4°. Eindelijk kunnen wij belast zijn met in- en verkoop. De inkoop wordt geboekt zooals gezegd is in al. 2, de verkoop zooals in al. 3 is aangegeven.

10. *Kassiersboek.* Aan de linkerzijde noteert men alle waarden, die de kassier van ons ontvangt, zooals: Te innen wissels, assignatiën, promessen, geld enz; op de rechter-

zijde alle betalingen, die hij voor ons doet, en hetgeen wij van hem ontvangen.

11. *Reederijboek.* Op de linkerzijde worden genoteerd de onkosten ten behoeve der Reederij. Hiervan wordt bij 't vertrek van het schip den reeders eene nota gezonden met vermelding van ieders aandeel in de kosten.

Deze verdeeling boeken wij dan aan de rechterzijde. Bij aankomst van het schip worden de inkomsten genoteerd op de rechterzijde, de onkosten weder op de linkerzijde en hiervan aan de reeders weder nota gezonden met vermelding van ieders aandeel in de netto opbrengst. Deze verdeeling boeken wij aan de linkerzijde; ons aandeel bij de eerste en tweede boeking komt resp. ten laste en ten bate van »Scheepsaandeelen."

12. *Prima-nota.* Hierin worden geboekt alle handelingen. waarvoor nog geen hulpboek genoemd is.

Zoo b.v. noemden wij er geen voor wissel-handelingen, voor in- en verkoop van effecten, enz.; met bepaling echter, dat het den boekhouder steeds vrij zal staan, ook hiervoor hulpboeken aan te leggen. Deze primanota wordt ook vaak Memoriaal genoemd.

. Hieronder volgen voorbeelden, waarnaar de genoemde hulpboeken kunnen worden ingericht, en zijn tot verduidelijking in ieder voorbeeld een of meer posten ingeschreven. Onder ieder voorbeeld wordt genoemd, tot welke journaalposten het ingeschrevene aanleiding geeft.

KASBOEK.

1 Debet. Credit

1889				1889			
Jan. 1	Contanten volgens Inventaris.	*f*2000	—	Jan. 2	Per P. Dekker, Utrecht	*f*700	—
» 1	Aan G. Miron, Amsterdam.	101	40	» 2	» Te betalen wissels	913	13
» 2	» C. Kalo, Rotterdam.	1400	01				
» 3	» Scheeps-aandeelen.	1200	—				
» 3	» Effecten, Coupons.	123	50				

De debetzijde op de linker, de creditzijde op de rechterzijde van het folio.

De linkerzijde zal aanleiding geven tot het debiteeren der Kassa-rekening voor de som der ontvangsten, terwijl de personen, van wie, of de zakelijke rekeningen, ten wiens voordeel wij ontvingen, ieder voor de som, achter hun naam vermeld, worden gecrediteerd.

De *f* 2000,— hierbij echter niet in aanmerking te nemen, daar de bezittingen waartoe deze *f* 2000,— behooren in de prima-nota worden geboekt en van daar uit worden gejournaliseerd en vervolgens naar het grootboek getransporteerd.

INKOOPBOEK.

1.

1889				
Jan.	3	L. JANSEN, Amsterdam, *Credit.* 50 balen N. A. Katoen, Bruto 10000 K.G. Tarra 4% 400 » Netto 9600 K.G. à *f* 0,39 = *f* 7488,— Onkosten - 112,—	*f* 7600	—
Jan.	4	P. LEVI, Rotterdam, *Credit.* 100 pakken Tabak, Bruto 8600 K.G. Tarra 175 » Netto 8425 K.G. à *f* 11,—	*f* 1853	50

Uit den inhoud van dit boek zullen wij de goederen-rekening debiteeren voor de sommen der ingekochte goederen, waarvoor de verkoopers, die boven iedere post zijn genoemd, credit worden.

VERKOOPBOEK. 1.

1889				
Jan.	4	C. TOEN, Utrecht, *Debet.* 10 balen N. A. Katoen, Bruto 1006 K.G. Tarra 4% 40 » Netto 966 K.G. à f 0.40⁵	f 782	46
»	4	K. ROMER, Schiedam, *Debet.* 20 balen Gom-Copal, Bruto 1380 KG. Tarra 20 » Netto 1360 KG. à f 40.— Deze goederen in Comm. van P. Carels.	f 544	—
»	5	L. MOREL, Delft, *Debet.* 3 kisten Indigo, Bruto 195 K.G. Tarra 55 » Netto 140 K.G. à f 5.40 Deze goederen in comp. met W. Jone, Londen.	f 1512	—

Uit den inhoud van dit boek zullen wij de koopers, die boven iedere rekening vermeld zijn, debiteeren en hiervoor crediteeren 1°. onze goederen-rekening, 2°. goederen in commissie van P. Carels; ten 3°. goederen in compagnie met W. Jone, Londen.

ONKOSTENBOEK. 1.

1889				
Jan.	1	Kleine Kas	f 200	—
»	2	Vrachtloon, Schuitenvoerder	- 101	00⁵
»	3	Knechtsloon	- 80	—
»	4	Pakhuishuur	- 40	—

De som der betaalde onkosten wordt overgebracht naar de Creditzijde van het Kasboek en van daar uit gejournaliseerd.

INKOOPBOEK BUITENLAND. 1.

1889				
Jan.	1	C. GIRONDILLE, Parijs, *Credit.* 20 kisten Parelmoer Netto 1030 K.G. à frs. 5,15 = f 5304,50 à 205 f 2587,56 Onkosten: Vracht, verzenden f 30,— Kleine onkosten - 2,10 f 32,10	f 2619	66

Wanneer bij het journaliseeren de goederen reeds zijn aangekomen, dan wordt de goederen-rekening gedebiteerd voor het geheele inkoopsbedrag, om hiervoor te crediteeren den verkooper op M/R voor de waarde der goederen, en de onkosten-rekening voor de onkosten.

FACTUURBOEK. 1.

1889				
Jan.	1	G. LAUDICH, Keulen, *Debet.* 100 pakken Tabak, Bruto 8650 K.G. Tarra 200 » Netto 8450 K.G. à f 11 = f 1859,— Onkosten f 40,— Prov. 1% - 18,99 f 58,99	f 1917	99

Bovenstaande boeking zal aanleiding geven tot het debiteeren van G. Laudich, Keulen, Z/R voor f 1917,99 en tot het crediteeren der goederen-rekening voor f 1859, onkosten voor f 40,— en commissie voor f 18,99.

1. CONSIGNATIEBOEK.

100 kranjangs Java-Suiker onder W. Jone, Londen, per Stoomboot »London."

1889						1889					
Jan. 10	100 kranjangs Java-suiker	f 8070	—			Jan. 18	W. Jone, Londen, *Debet.*				
	Onkosten:						100 kranjangs Java-suiker				
	Ontvangen verschepen, enz. f 63,—						Netto Cwt. 524,— à 30/6	£ 799,2—			
	Assurantie f 8500						Contant 1 %	7,19,10			
	à ½ % en polis - 43,50							£ 791,2,2			
	Schuiten en kleine						Onkosten:				
	onkosten - 17,20						Vracht £ 15,—,—				
		123	70				Pakhuishuur,				
				f 8193	70		brandass. - 1,13,—				
							Commissie 1 % - 7,18,3				
								24,11,3			
							£	766,10,11			
							à 12.10			f 9275	20

De inhoud van de linkerzijde geeft aanleiding tot het debiteeren der rekening »Java-suiker in consignatie onder W. Jone, Londen", voor f 8193,70 en tot het crediteeren der goederen-rekening voor f 8070,— en der onkosten-rekening voor f 123,70. Uit de rechterzijde debiteeren wij W. Jone, Londen, M/R voor £ 766,10,11 = f 9275,20 en crediteeren wij Java-suiker in consignatie onder W. Jone, Londen, voor f 9275,20.

COMMISSIEBOEK.

1. 100 Pakken Tabak in Commissie van K. LUDWICH, Hamburg.

Jan. 2	Onkosten:				1889				
	Vracht f 140 —				Jan. 4	K. v. d. Linden, 40 pakken	f 3500	—	
	Lossen, opslaan enz. - 25.—				» 7	C. Liron, 60 »	- 5200	—	
	Pakhuishuur - 6.—								
	Courtage 1 % van f 8787,88 - 87,88								
	Provisie 2 % -174,—								
		f 432	88						
	Netto prov. toekomende aan K. Ludwich, Hamburg	- 8267	12						
		f 8700	—					f 8700	—

De inhoud op de linkerzijde geeft aanleiding tot het debiteeren der rekening »Goederen in Commissie" van K. Ludwich voor f 8700, en tot het crediteeren der Onkostenrekening voor f 258,88, der Commissierekening voor f 174.— en der rekening van Ludwich voor f 8267,12. (Z/R).

Uit de rechterzijde journaliseeren wij niet. De inhoud hiervan komt reeds voor in het verkoopboek en is van daar uit gejournaliseerd.

COMPAGNIEBOEK.

1. 200 rollen Varinas-tabak in compagnie met J. ALLIANCE, Bordeaux.

1889	*Credit.*										
Jan. 4	J. Alliance, Bordeaux, 200 rollen tabak.										
	Netto 9000 KG. à fr. 1,70	fr.15300	—								
	Onkosten: Uitgaande rechten fr 96.- Ontvangen, wisselcourt kl. onk. enz. fr. 188.-	- 284	—								
		fr.15584	—								
	Prov. 1 %	- 155	84								
		fr.15739	84								
	is voor ieders ½ à f48 —	fr. 7869	92	f 3777	56						
Jan. 4	Onkosten: Assurantie f8000 à ½ % en Polis	f 41	-			Jan. 7	K. Levi, Rotterdam, 100 rollen	f 4050	—		
	Inklaren	7	—				J. Dekker, Utrecht, 100 rollen	- 3960	—		
	Pakhuishuur en Brandass.	13	60							f 8010	—
	Kleine Onkosten	4	20	f 65	80						
	Provisie 1% van f8010 —			- 80	10						
	Nettoprov. toek. a. Alliance			- 3932	05						
	» » » » ons			- 3932	05						
				f 8010	—					f 8010	—

In het vorenstaande voorbeeld is aangenomen, dat wij aandeel in de partij hadden en belast waren met den verkoop.

Uit de eerste boeking op de linkerzijde zullen wij de rekening »Goederen in ½ rekening met J. Alliance" debiteeren voor f 3777,56 en crediteeren J. Alliance M|R voor frs. 7869,92 = f 3777,56. De inhoud der rechterzijde wordt niet gejournaliseerd, daar deze verkoopen in het verkoopboek worden ingeschreven en van daar uit worden gejournaliseerd. De tweede boeking op de linkerzijde geeft aanleiding tot het debiteeren der rekening »Goederen in Compagnie" voor f 8010,— en tot het crediteeren der onkosten-rekening voor f 65,80, der provisie-rekening voor f 80,10, der Z|R van J. Alliance voor f 3932,05 en der rekening »Goederen in ½ rekening met J. Alliance" voor f 3932,05.

Zijn de overige gevallen, die kunnen voorkomen, goed geboekt, dan zal het den leerling geene moeite kosten, ook daarvan de goede journaalpost te vormen.

KASSIERSBOEK.

1.

1889				1889				
Jan. 1	Aan contanten	f2000	—	Jan. 5	Per kassa, quit. n°. 1	f 400	—	
» 3	» te innen wissels	1111	01	» 6	» L. Hiron, quit. n°. 2	730	—	
» 5	» P. Lering	304	07					

De inhoud der linkerzijde geeft aanleiding tot het debiteeren der Kassiersrekening voor de som der ontvangen waarden, om hiervoor te crediteeren, de kassa voor het geld, te innen wissels voor de waarde der wissels, die wij uit de portefeuille aan den Kassier zonden, de rekening van den betrokkene voor het bedrag der wissels, die wij trokken en direct den Kassier ter inning gaven. Uit de creditzijde zullen wij debiteeren, de rekeningen der personen, aan wie wij eene quitantie op den Kassier gaven, om voor de som dezer waarden de Kassiersrekening te crediteeren. Het is veel de gewoonte de quitantie,

die wij afgeven, over de kas te laten loopen, d. w. z. wij veronderstellen daarbij, dat wij deze quitantie eerst zelf innen, en brengen dan het bedrag in het debet van het kasboek en in het credit van het kassiersboek, terwijl dan de persoon, aan wien wij de quitantie afgaven, in het credit van het kasboek komt.

In dit geval volgt uit de rechterzijde van het kassiersboek geen journaalpost, daar de kassiersrekening dan reeds uit de linkerzijde van het kasboek is gecrediteerd.

REEDERIJBOEK.

1. Stoomsch. »Hendrina Gerarda", naar Batavia.

1889				1889			
Jan. 2	Onkosten:			Jan. 3	G. v. Zetten $^2/_{10}$	*f* 1901	44
	Gage Kapitein	*f* 1400	–		L. Peter $^1/_{10}$	950	72
	» Equipage	6300	–		C. v Vliet $^1/_{10}$	950	72
	» overig				D. Dirks $^1/_{10}$	950	72
	personeel	1800	–		G. Mooi $^1/_{10}$	950	72
	Kleine onkosten	7	20		L. Praal $^1/_{10}$	950	72
					D. Klist $^1/_{10}$	950	72
		f 9507	20		Scheepsaand. $^2/_{10}$	1901	44
						f 9507	20
Apr. 21	G. v. Zetten $^2/_{10}$	*f* 2600	—	Apr. 15	Vracht goederen	*f* 9000	—
	L. Peter $^1/_{10}$	1300	—	» 17	Passagegelden	4000	—
	C. v. Vliet $^1/_{10}$	1300	—			*f* 13000	—
	D. Dirks $^1/_{10}$	1300	—				
	G. Mooi $^1/_{10}$	1300	—				
	L. Praal $^1/_{10}$	1300	—				
	D. Klist $^1/_{10}$	1300	—				
	Scheepsaand. $^2/_{10}$	2600	—				
		f 13000	—				

Uit de rechterzijde van het kasboek, waar de uitgaven voor uitrusting zijn genoteerd, zal de Reederij-rekening gedebiteerd worden voor de som der betaalde onkosten. De linkerzijde van het Reederijboek geeft dan geene aanleiding tot journaliseeren. Uit de rechterzijde van het Reederijboek debiteeren wij ieder der reeders en ons aandeel voor ieders aandeel in de onkosten, om voor de som daarvan de reederij-rekening te crediteeren. De verdere inhoud op de rechterzijde van het Reederijboek wijst de ontvangen vracht- en pasagegelden aan. Deze zijn ook genoteerd aan de debetzijde van het kasboek en zal dus van die debetzijde af de Reederij-rekening worden gecrediteerd. De verdere inhoud op de linkerzijde geeft aanleiding tot het debiteeren der Reederij-rekening voor de ontvangen som, om hiervoor te crediteeren de rekeningen der Reeders en onze scheepsaandeelen-rekening, ieder voor het toekomende deel.

De inhoud van de Prima-Nota wordt gejournaliseerd op dezelfde wijze als die van het memoriaal

Is de inhoud der nu genoemde hulpboeken op de voorschreven wijze in het journaal overgebracht, dan gaan alle werkzaamheden omtrent transporteeren naar het grootboek, voorbereidende werkzaamheden, proefbalans, inventaris, balans, winst en verlies, hun zelfden gang.

Hoofdstuk VII.

Toepassing van het geleerde.

Hieronder volgen nu eenige memoriaalposten en onder ieder post de daaruit ontstaande journaalpost.

De leerling leze nu eerst de memoriaalpost, bepale dan welke persoon of zaak gedebiteerd en gecrediteerd moet worden, en ziet dan of deze bepaling met de opgegeven journaalpost strookt.

Mocht dit niet het geval zijn, dan leze hij nog eens na, wat omtrent de rekeningen gezegd is, om het daarna met den opgegeven journaalpost eens te worden.

Het kapitaal, waarmede ik mijn' handel begin, bestaat uit:

Geld . . . . f 3000.—.
Goederen:
100 pakk. tabak f 1720.—.
40 kr. suiker - 3200.—. f 4920.—.
Effecten:
f 3000.— 2½ % N.W. Sch. à 76 % - 2280.—.
Wissels:
1 wiss. op Vlaer & Kol, Utrecht - 400.—. f 10600.—.
Journaalpost.
Kassa.
voor cont. bij het begin mijner zaak f 3000.—.
Goederen:
voor 100 pakk. tabak f 1720.—.
» 40 kr. suiker - 3200.—.
Effecten:
f 3000.— 2½ % N.W.S. - 2280.—.
Wissels in Holl. geld:
f 400.— Vlaer & Kol - 400.—.
aan Kapitaal
voor mijn zuiver vermogen f 10600.—.

Ter inning gezonden aan den Kassier den wissel op Vlaer & Kol. f 400,—.
Journaalpost.
Kassiersrekening.
voor 1 wiss. op Vlaer & Kol f 400.—.
aan wissels in Holl. geld
voor 1 wiss. op Vlaer & Kol f 400.—.

Verkocht aan G. Jansen, Amsterdam, op 3 maanden:
20 pakken tabak f 360.—.
Onkosten verz. - 14.—. f 374.—.
Journ. post.
G. Jansen, Amsterdam.
20 pakken tabak f 374.—.
aan Goederen:
20 pakken tabak f 360.—.
» Onkosten
voor verzending - 14.—.

Gekocht van G. Rhodé, Parijs,
1 baal zijde frs. 6100 à 47.80
f 2915.80.
Journ. post.
Goederen.
voor 1 baal zijde f 2915 80
aan G. Rhodé, Parijs, M|R.
voor 1 baal zijde frs. 6100 f 2915.80.

Ontvangen van G. Jansen, Amsterdam, tot voldoening van het door hem verschuldigde
1 wissel op de Crediet-Vereeniging te Rotterdam f 374.—.

Journ. post.
Wissels in Hollandsch geld.
voor 1 wissel op de Credit-Vereeniging
per 1 April f 374.—.
aan G. Jansen, Amsterdam,
voor 1 wissel per 1 April f 374.—.

Verdisconteerd bij de Nederlandsche Bank den wissel op de Credit-Vereeniging
af 3 md. disc. à 4 % f 3.74.
Ontvangen van de Nederlandsche Bank f 370.26. f 374.—.
Journ. post.
Kassa.
voor ontvangen f 370.26.
Interest
3 md. disc. à 4 % f 3.74.
aan Wissels in Hollandsch geld
1 wissel Credit-Vereeniging per 1 April f 374.—.

Verkocht aan P. Pierre, Brussel,
1 baal zijde f 2980.—.
Journ. post.
P. Pierre, Brussel Z/R
1 baal zijde f 2980.—.
aan Goederen:
1 baal zijde f 2980.—.

Verkocht aan G. Dekker, Arnhem,
80 pakken tabak f 1493.—.
Betaald onk. verzending f 53.—. f 1546.—.

Journ. Post.
G. Dekker, Arnhem,
80 pakken tabak f 1546.—.
aan Goederen:
80 pakken tabak f 1493.—.
aan Kassa,
betaalde onkosten f 53.—.

Geconsigneerd aan J. Mill, Londen, om voor mijn rekening te verkoopen
40 kranj. Java-suiker f 3200.—.
Onk. bij verzending f 103.—. f 3303.—.

Journ. post.
Java-suiker in consignatie onder
J. Mill, Londen, 40 kr. Java-suiker f 3303.—.
aan Goederen:
40 kr. Java-suiker f 3200.—.
aan onkosten:
voor onk. bij verzending f 103.—.

Verkooprekening ontvangen van J. Mill, Londen, over voor mijn rekening verkocht:
40 kranj. Java-suiker.
Netto prov. £ 291.15.— à f 12.— f 3501.—.

Journ. post.
J. Mill, Londen, M|R £ 291.15 f 3501.—.
aan Java-suiker in consignatie onder J. Mill, Londen, f 3501.—.

Getrokken op P. Pierre, Brussel, ter voldoening mijner vordering.
een wissel frs. 6208.33 à f 48.— f 2980.—.
Deze wissel ter incasseering gezonden aan den Kassier.

Kassiersrekening.
voor 1 wissel op P. Pierre, Brussel, f 2980.—
aan P. Pierre, Brussel,
voor mijn traite f 2980.—.
Gekocht van P. Steamer, Rotterdam,
1/8 aand. in de brik »Atlas" f 3000.—.
Over deze bodem word ik tot boekhouder benoemd.
Journ. post.
Scheepsaandeelen.
voor 1/8 aand. »Atlas" f 3000.—
aan P. Steamer, Rotterdam.
1/8 aand. »Atlas" f 3000.—.
Betaald voor uitrusting der brik »Atlas", voor de reis naar New-York f 1790.—.
Journ. post.
Reederij.
voor bet. uitrusting f 1790.—
aan Kassa.
voor betaald f 1790.—.
Ontvangen voor vracht bij de terugkeer der brik »Atlas", f 5030.—.
Journ. post.
Kassa.
voor ontvangen f 5030.—
aan Reederij.
ontvangen vracht f 5030.—.
Het batig saldo der Reederijrekening bedragende f 3240.—, overgebracht op de rekening der reeders.
Journ. post.
Reederij.
voor netto provenu f 3240.—

aan A	voor	1/8	aand.	f 405.—.
» B	»	»	»	- 405.—.
» C	»	»	»	- 405.—.
» D	»	»	»	- 405.—.
» E	»	»	»	- 405.—.
» F	»	»	»	- 405.—.
» G	»	»	»	- 405.—.
» Scheepsaandeelen voor ons 1/8 aand.				- 405.—.

Gedeponeerd bij den Kassier f 3600.—.
Journ. post.
Kassiersrekening
voor ged. bij den Kassier f 3600.—.
aan kassa
voor betaald f 3600.—.

Ontvangen van P. Caroli, Napels, om voor zijn rekening te verkoopen:
20 seroenen amandelen.

Het bovenstaande geeft nog geen aanleiding tot journaal post, wordt toch deze ontvangst pro memori in het memoriaal aangeteekend.

Verkocht aan G. Serano, Amsterdam, van de partij behoorende aan P. Caroli, Napels,
5 seroenen amandelen f 314.—.
en aan P. Levi, Rotterdam,
15 seroenen amandelen f 920.—. f 1234.—.
Journ. post.
G. Serano, Amsterdam,
5 seroenen amandelen f 314.—.
P. Levi, Rotterdam,
15 seroenen amandelen f 920.—.
aan Goederen in comm. van P. Caroli,
voor 20 seroenen amandelen f 1234.—.

Verkooprekening gezonden aan P. Caroli, Napels, over voor zijn rekening verkocht
20 seroenen amandelen,
Bruto provenu f 1234.—.
Onkosten f 60.—.
Provisie $1^1/_2$ % f 18.51. f 78.51.
Netto provisie f 1155.49.
Journ. post.
Goederen in commissie van
P. Caroli, Napels f 1234.—.
aan onkosten
voor f 60.—.
aan provisie
voor f 18.51.

aan P. Coroli, Z/R
netto provenu 20 seroenen amandelen f 1155.49.

Geaccepteerd de traite van P. Caroli, ter voldoening zijner vordering f 1155.49.

Journ. post.
P. Caroli, Napels,
zijn traite pr. heden f 1155.49.
aan te betalen wissels,
voor geaccepteerd traite P. Caroli f 1155.49.

Betaald aan Wertheim en Gomperts, de geaccepteerde traite van P. Caroli, Napels, f 1155.49.

Journ. post.
Te betalen wissels.
traite P. Caroli f 1155.49.
aan kassa
voor betaald f 1155.49.

Afgegeven aan de volgenden mijn quitantiën op den Kassier:

Aan	A	quitantie	no.	1	f 405.—.	
»	B	»	»	2	- 405.—.	
»	C	»	»	3	- 405.—.	
»	D	»	»	4	- 405.—.	
»	E	»	»	5	- 405.—.	
»	F	»	»	6	- 405.—.	
»	G	»	»	7	- 405.—.	f 2835.—.

Journ. Post.

A	quitantie	no.	1	f 405.—.
B	»	»	2	- 405.—.
C	»	»	3	- 405.—.
D	»	»	4	- 405.—.
E	»	»	5	- 405.—.
F	»	»	6	- 405.—.
G	»	»	7	- 405.—.

aan kassiersrekening f 2835.—.

Gekocht van Ch. Nöwe, Christiania,
25 ton levertraan kr. 1985.96 à 65.96 f 1310.—

Journ. post.
Goederen,
25 ton levertraan f 1310.—.
aan Ch. Nowe, Christiania,
M/R., Kr. 1985.96 f 1310.—

Gekocht van de Amsterd. Bank en aan haar betaald, een wissel op de Christiania-Bank te Christiania, groot Kr. 1985.96 à f 65.96 f 1310.—
en aan Ch. Nowe geendosseerd.

Journ. post.
Ch. Nöwe, Christiania,
M/R, Kr. 1985,96 à f 65,96. f 1310,—
aan kassa
voor betaald f 1310,—

Rekening ontvangen van P. König, Berlijn, over 100 balen peper, ingekocht voor gezamenlijke rekening met J. Mill, Londen, en mij en aan J. Mill, Londen, ten verkoop gezonden.

100 balen peper Rm. 2460.—
mijn 1/3 deel bedraagt Rm. 820.—
à f 0,59 = f 483.80

Journ. post.
Goederen in 1/3 rekening met P. König en J. Mill,
mijn 1/3 in 100 balen peper f 483.80
aan P. König, Berlijn, M/R.
Rm. 820.— f 483.80

Verkooprekening ontvangen van J. Mill, Londen, over verkocht voor gezamenlijke rekening met P. König en mij, ieder voor 1/3.

100 balen peper,
Netto prov. £ 126.—.—.
mijn 1/3 bedraagt £ 42.—.—.
à f 12.— f 504.—.

Journ. post.
J. Mill, Londen, M/R.
£ 42.—.—. f 504.—.

aan Goederen in 1/3 rekening
met P. König & J. Mill, f 504.—.

Ontvangen van J. Mill, Londen, het door hem verschuldigde in een wissel op de Amsterd. Bank.
£ 42 à f 11.98 f 503.16

Journ. post.
Wissels in Holl. geld.
voor 1 wiss. Amst. Bank f 503,16.
aan J. Mill, Londen, M/R.
voor 1 wiss. Amst. B. £ 42.—.—. f 503.16

Geaccepteerd de traite van J. König, Berlijn, ter voldoening zijner vordering, groot Rm. 820
Rm. 820 à 169,49 = f 483,80

Journ. post.
J. König, Berlijn, M/R
Rm. 820 f 483,80
aan Te betalen wissels
voor 1 traite f 483,80

Betaald met mijn quitantie op den kassier de geaccepteerde traite aan J. König, Berlijn f 483,80

Journ. post.
Te betalen wissels.
voor 1 traite f 483,80
aan kassiersrekening
mijn quitantie f 483,80

Hier volgen nu eenige handelingen, geboekt in memoriaal ter journaliseering in het journaal en transporteeren naar het grootboek.

Vervolgens zoekt de leerling op de verklaarde wijze winst of verlies.

Ter bepaling of zijn arbeid goed was, wordt achter de memoriaalposten opgegeven de proefbalans, vervolgens de inventaris met eene aangenomen waarde der bezittingen en schulden en daarna het saldo winst of verlies.

Blijkt het, dat zijn werk goed was, dan past hij het geleerde toe omtrent overdracht van dit saldo en van dat der Balans, om vervolgens de rekeningen weder te openen.

Gouda, 1 Januari 1888.

Het kapitaal, waarmede ik mijn handel begin, bestaat uit:				
Geld:			*f* 30850	30
Goederen: 25 bn. rijst	*f* 450	—		
50 bn. koffie	- 3400	—		
30 kranj. suiker	- 2430	—		
¼ kisten thee	- 210	—	- 6490	—
Effecten: *f* 4000 3 % N.W.S. à 89 %	*f* 3560	-		
Scheepsaandeelen: rente 4 md.	- 40	—	- 3600	—
⅛ aand. Bark »Hendriena Gerarda"			- 3700	—
			- 44640	30
3				
Verkocht aan J. Groote, Amsterdam, per 3 mnd.				
5 bn. rijst	*f* 103	40		
Onkosten bij verzenden	- 13	12	*f* 116	52
4				
Verkocht aan P. Gregorgi, Rotterdam, per 3 mnd, 15 kranj. Java Suiker	*f* 1260	-		
¾ kist thee	- 117	—		
	f 1377	—		
Betaalde onkosten bij verzending	- 24	05	*f* 1401	05
4				
Gedeponeerd bij de Kasvereeniging, Amsterdam			*f* 3000	—
5				
Ontvangen van J. Groote, Amsterdam, ter voldoening mijner vordering een wissel op de Amsterd. Bank, per 3 mnd.			*f* 116	52
7				
Gekocht van J. Bunge, Rotterdam, per 3 mnd, 50 bn. N. A. katoen	*f* 7330	—		
Onkosten	- 140	79	*f* 7470	79
8				
Verkocht aan P. Levi, Utrecht, op promesse van 3 md., 25 bn. N. A. katoen	*f* 3700	—		
Onkosten	- 109	80		
	f 3809	80		
Promessezegel	*f* 2	—	*f* 3811	80
Promesse ontvangen.				

Gouda, 10 Januari 1888.

Verdisconteerd bij de Ned. Bank de promesse van P. Levi, per 8 April				
af 90 dg. disc à 4%	*f* 38	12		
Ontvangen van de Ned. Bank	- 3773	68	*f* 3811	80
12				
Verkocht aan J. Matthes, Amsterdam *f* 3000,— 3 % N. W. Sch. à 89½ %	*f* 2685	—		
rente 4 md. 11 dg.	32	75	*f* 2717	75
12				
Ontvangen van J. Matthes, Amsterdam Dit bedrag bij de kasverg. gedeponeerd			*f* 2717	75
13				
Rekening ontvangen van J. Mill, Londen, over voor mijn rekening in consignatie gezonden aan P. Bredé, Parijs				
100 kranj. Java Suiker	£ 750-9-4			
Onkosten				
Vracht, uitklaren enz.	- 20---3			
	£ 770-9-7			
prov. 1 %	- 7-14-1			
	£ 778-3-8			
à *f* 12,—			*f* 9338	20
14				
Gekocht van J. Arnold, Amsterdam				
40 pakk. tabak	*f* 710	—		
Onkosten	- 30	—	*f* 740	-
16				
Factuur gezonden aan J. Bumer, Berlijn, voor aan hem verkocht:				
40 pakken tabak	*f* 740	—		
Onkosten	- 80	-		
	f 820	—		
prov. 1½ %	- 12	30	*f* 832	30

Gouda, 18 Januari 1888.

Betaald aan J. Arnold, Amsterdam, met mijn quitantie op de Kasvereeniging			f 740	—
— 18 —				
Verkocht aan J. Karo, Amsterdam, per 3 maanden.				
25 bn. koffie	f 1780	—		
Onkosten	- 20	09	f 1800	09
— 19 —				
Ontvangen van J. Bumer, Berlijn, ter voldoening mijner vordering, een wissel op de Amsterdamsche Bank				
Deze wissel verkocht aan L. Jore, en het bedrag ontvangen.			f 832	30
— 20 —				
Gekocht van v. Dantzig & Co., Rotterdam, een wissel				
£ 780.—, Londen à f 12,01			f 9367	80
Dit bedrag betaald en deze wissel ter voldoening mijner schuld geremitteerd aan J. Mill, Londen.				
— 21 —				
Verkocht aan P. Alva, Toledo				
25 bn. koffie	f 1760	—		
Onkosten verzenden	- 114	—	f 1874	—
Over dit bedrag een wissel getrokken groot Ps. 814,78 à f 230.— en dezen wissel aan de Kasvereeniging geëndosseerd.			f 1874	—
— 23 —				
Gekocht van J. Mirandole, Lijon, per 3 md.				
4 balen zijde fr.	25030	—		
Onkosten -	940	03		
-	25970	03		
à f 47,80			f 12413	67
— 25 —				
Geaccepteerd de traite van J. Mirandole, Lyon, ter voldoening zijner vordering, per 3 md.				
frs. 25970,03 à 209			f 12425	85

Gouda, 27 Januari 1888.

Ontvangen uit Batavia van Pierre & Co. factuur over				
50 bl. Banca-tin, Ind.	f 1520	—		
Onkosten »	- 90	—		
Ind.	f 1610	—		
à pari			f 1610	—
Waarde 27 Maart.				
— 29 —				
Ontvangen van J. Mill, Londen, om voor zijn rekening te verkoopen				
100 kranj. Java Suiker				
Pro memori				
— 31 —				
Betaald onkosten gedurende deze maand	f 180	—		
Opgenomen voor particulier gebruik	- 100	—	f 280	—

1 Februari 1888.

Verkocht aan P. Karels, Schiedam, van de partij Java-Suiker van J. Mill, Londen,				
50 kranjangs	f 4020	—		
Betaalde onkosten	- 112	—	f 4132	—
— 3 —				
Ontvangen van P. Karels het door hem verschuldigde in een quit. op de Associatie-Cassa			f 4132	—
— 5 —				
Verkocht aan P. Oli, Dordr., van de partij Java-Suiker van J. Mill, Londen,				
50 kranjangs	f 4005	—		
Onkosten	- 70	—	f 4075	—
— 6 —				
Verkooprekening gezonden aan J. Mill, Londen, over de voor zijn rekening verkochte Suiker: Bruto prov.	f 8025	—		
Onkosten f 290,—				
prov. 1 °/o - 80,25	- 370	25		
Netto provenu			f 7654	75

Gouda, 9 Februari 1888.

Verkocht aan P. Caroli, den Haag, per 2 mnd. 1 baal zijde			*f* 3203	–
11				
Geaccepteerd de traite van J. Steamer, Londen, voor rekening van J. Mill, Londen			*f* 7654	75
13				
Rekening ontvangen van J. Mill, Londen, over door hem voor gezamenlijke rekening met mij ingekochte				
300 kranj suiker	£ 2800,-,-			
Onkosten	- 40,-,-			
	£ 2840,-,-			
Prov. 1 °/₀	- 28,-,-			
	£ 2868,-,-			
mijn ½ bedraagt	£ 1434,-,-			
à *f* 12			*f* 17210	40
Deze suiker ten verkoop ontvangen.				
14				
Verkocht van de partij suiker behoorende aan J. Mill, Londen en mij, aan: G. Dekker, Amsterdam, 100 kranjangs	*f* 12600	–		
en P. Runde, Amsterdam, 200 kranjangs	25200	—	*f* 37800	—
16				
Verkooprekening gezonden aan J Mill, Londen, over verkocht voor rekening van hem en mij 300 kranj. Java suiker				
Br. prov.	*f* 37800	–		
Onkosten *f* 1400,— prov. 1 °/₀ - 378,—	- 1778	—	*f* 36022	—
Is voor J. Mill ½ *f* 18011,— » » mij ½ - 18011 — *f* 36022,—				
Per 16 Maart.				

Gouda, 17 Februari 1888.

Geremitteerd aan J. Mill, Londen, voor mijn rekening £ 1400,–,–, à *f* 12 Deze wissel gekocht van Gerner & Zn., aan hen per kas betaald.			*f* 16800	–
18				
Gekocht van J. Walestein & Co., alhier,				
f 3000 2½ °/₀ N.W.S. à 76 °/₀	*f* 2280	–		
rente 1 md. 17 dg.	- 9	89		
	f 2289	89		
Prov. ⅛ °/₀	- 3	75	*f* 2293	64
20				
Betaald aan J. Walestein & Co., alhier met mijn quitantie op de Kasvereeniging te Amsterdam	*f* 2000	–		
met contanten	- 293	64	*f* 2293	64
21				
Verkocht aan P. Stoner, Liverpool, per 21 Maart 2 balen zijde	*f* 6400	—		
Onkosten	- 101	—	*f* 6501	—
22				
Getrokken op P. Stoner, Liverpool, o/eigen een wissel groot £ 541,15,— à *f* 12 K/R, per 21 Maart			*f* 6501	—
23				
Verkocht aan G. George, alhier, een wissel op Londen per 21 Maart £ 541,15,— à *f* 12,01 Waarde 23 April.			*f* 6506	41
25				
Gekocht door tusschenkomst van den makelaar K. Jolles, van K. Pole, Amsterdam, 1 huis op de Burgwal, Wijk A no. 44	*f* 7500	–		
Onkosten	- 80	—	*f* 7580	—
27				
Ontvangen van G. Dekker, Amsterdam, ter voldoening mijner vordering			*f* 12600	—

Gouda 27 Februari 1888.

Betaald aan K. Pole, Amsterdam, het inkoopsbedrag van mijn huis			f 7580	—
28				
Verkocht aan G. Sanders, Leiden, per 1 maand 1 baal zijde	f 3150	—		
Onkosten	- 14	—	f 3164	—
28				
Ontvangen van P. Oli, Dordrecht, ter voldoening mijner vordering			f 4075	—
28				
Betaald aan K. Verder & Co., de geaccepteerde traite van J. Steamer, Londen,			f 7654	75
28				
Betaalde onkosten gedurende deze maand	f 1140	—		
Opgenomen voor particulier gebruik	- 100	—	f 1240	—

1 Maart 1888.

Betaald aan P. Loosjes, voor reparatiekosten aan mijn huis			f 450	—
1				
In kas genomen 4 coup. N. W. S. 3 % à	f 14	85	f 59	40
7				
Afrekening ontvangen van P. Bredé, Parijs, over voor mijn rekening verkocht: 100 kranj. Java-suiker Bruto prov. frs.	22238	85		
Onkosten frs. 620,—, Prov. 1 % » 222,39, »	842	39		
Netto prov. frs.	21396	46		
à f 48.—			f 10270	30
9				
Verkocht aan Grone & Co., Amsterdam, per 2 mnd., 10 bn. N. A. katoen	f 1580	—		
en aan G. Visser, Rotterdam, per 2 mnd. $^2/_4$ kisten thee	- 130	—	f 1710	—

Gouda 10 Maart 1888.

Getrokken op P. Bredé, Parijs, en aan de kasvereeniging geëndosseerd, een wissel frs. 21396,46 à f 48,—			f 10270	30
12				
Rekening gezonden aan J. Mill, Londen, over ingekocht in gemeenschappelijke rekening met hem, van Charle & Co., Amsterdam, per 12 April 100 bln. koffie	f 6730	—		
Onkosten f 109,10 *)prov. 1 % - 67,30	- 176	40		
	f 6906	40		
Is voor ieder $^1/_2$ Deze goederen ten verkoop gezonden aan J. Mill.			f 3453	20
14				
Ontvangen uit Batavia, volgens factuur d.d. 27 Jauuari 50 bn. Banca tin	f 1610	—		
Onkosten	- 84	—	f 1694	—
16				
Geremitteerd aan J. Mill, Londen, voor zijn rekening £ 1213-3 gekocht à f 12,— en betaald met contanten	f 4557	80		
en met mijn quit. op de Kasverg.	- 10000	—	f 14557	80
17				
Ontvangen van den Boekhouder der »Hendriena Gerarda", het mij toekomende der ontvangen inkomsten	f 600	—		
af onkosten	- 110	—	f 490	—
18				
In de vergadering van reeders der »Hendriena Gerarda", word ik tot boekhouder benoemd.				

*) Bij uitzondering is hier prov. berekend over f 6730.—; bijna altijd wordt deze echter bij inkoop berekend, over de inkoopsom verhoogd met de onkosten.

Gouda 21 Maart 1888.

Ontvangen van P. Rûnde, Amsterdam, ter voldoening mijner vordering				
Contanten	f 10000	—		
zijn quit. op de Kasverg	- 15200	—		
Deze quit. bij de Kasverg. gedeponeerd			f 25200	—
22				
Gekocht van T. Carels & Co., Amsterdam. per 1 mnd.				
10 kisten Gom. Damar.	f 650	—		
Onkosten	39	—	f 689	—
23				
Betaald voor rekening der reeders aan uitrustingskosten der »Hendriena Gerarda"			f 720	—
23				
Verkooprekening ontvangen van J. Mill, Londen, over door hem voor gezamenlijke rekening verkochte 100 balen koffie				
Br. prov.	£ 610,4,9			
Onkosten £ 14,2,- Prov. 1% » 6,2,-	£ 20,4,-			
	£ 590,-,9			
mijn ½ bedraagt	£ 295,-,5			
à f 12,01			f 3543	—
24				
Verkocht aan P. Kleine, Amsterdam, per 1 mnd.				
10 kisten Gom-Damar	f 680	—		
Onkosten	40	—	f 720	—
25				
Ontvangen huishuur			f 30	—
26				
Ter inkasseering gegeven aan de Kasvereeniging, mijn quitantiën op:				
J. Gregorgi, Rotterdam,	f 1401	05		
P. Caroli, den Haag	- 3203	—		
G. Sanders, Leiden	- 3164	—	f 7768	05
26				
A Deposito geplaatst bij de Twentsche Bank, Amsterdam, à 4%			f 6000	—

Gouda, 30 Maart 1888.

Betaalde onkosten gedurende deze maand	f 980	—		
Opgenomen voor particulier gebruik	- 100	—	f 1080	—
31				
Debiteeren goederen voor onkosten, geboekt op de onkostenrekening			f 130	—
31				
Crediteeren kasvereeniging voor kassiersloon			f 38	11
31				
Crediteeren Particuliere rekening voor 3 mnd. interest over 't handelskapitaal f 44640.30 à 4%			f 446	40
31				
Crediteeren voor intrest in rekening-courant				
J. Mill, Londen, Z/R	f 2	72		
Pierre & Co., Batavia, M/R Ind. f 0,53	- 0	53		
J. Mill, Londen, M/R £ 1-3-1	- 13	85	f 17	10
31				
Debiteeren voor interest van 't gebruikte kapitaal				
Goederen	f 93	17		
Effecten	- 22	95		
Scheepsaandeelen	- 36	29		
Wissels	- 1	94		
Goederen onder P. Bredé	- 53	64		
Goederen ½ Rekening met J. Mill,	- 5	98		
Huizen	- 16	96	f 244	93

Zijn deze memoraalposten goed gejournaliseerd en overgebracht in het Grootboek, dan moet men de volgende proefbalans verkrijgen :

PROEFBALANS.

Folio Grootb.	Namen der Rekeningen.	Tellingen. Debet.		Tellingen. Credit.		Saldo's. Debet.		Saldo's. Credit.	
1	Kassa	f 66842	68	f 59160	04	f 7682	64		
2	Goederen	29720	63	24603	40	5117	23		
3	Effecten	5916	59	2777	15	3130	44		
4	Scheepsaandeelen	3846	29	600	—	3246	29		
5	Kapitaal			44640	30			f 44640	30
6	Div. Debiteuren	67345	82	56609	32	10736	50		
7	Onkosten	2338	11	2577	11			239	—
8	Kasvereeniging	40830	10	12778	11	28051	99		
9	Wissels holl. geld	3930	26	3811	80	118	46		
10	Div. Crediteuren	10613	64	25503	45			14889	79
11	Interest	501	62	244	93	256	69		
12	Goedr. o/P. Bredeé	9301	84	10270	30			878	46
13	J. Mill M/R.	29711	—	26562	45	3148	55		
14	J. Bumer Z/R.	132	30	832	30				
15	Provisie			537	85			537	85
16	J. Mirandole M/R	12425	85	12413	67	12	18		
17	Te betalen wissels	7654	75	20080	60			12425	85
18	Pierre & Co , M/R.			1610	53			1610	53
19	Particul rekg.	300	—	446	40			146	40
20	Goedr. van J. Mill	8025	—	8025	—				
21	J. Mill Z/R.	25665	75	25668	47			2	72
22	Goedr. in ½ met J. Mill	20669	58	21554	20			884	62
23	Goederen in Comp.	37800	—	37800	—				
24	P. Stoner Z/R.	6501	-	6501	—				
25	Wissels vreemd geld	6501	—	6506	41			5	41
26	Huizen	8060	96	30	—	8030	96		
27	P. Bredé, M/R	10270	30	10270	30				
28	Goederen Buitenl.	1610	—	1610	—				
29	Reederij	720	—			720	—		
30	Deposito U/G. Twent B	6000	—			6000	—		
	Totaal f	424025	07	424025	07	76260	93	76260	93

Inventaris.

Bezittingen (Activa)

Geld: f 7682,64

Goederen: 15 bn. rijst f 280,—
15 kr. suiker - 1223,—
15 bn. katoen - 2330,—
50 bl. tin - 1700,—
- 5533,—

Effecten:
f 1000 3 % N. W. Sch. à 89 % f 890,—
rente 30 dg. - 2,50
f 892,50
f 3000 2½ % N. W. S. à 76½ % f 2295,—
rente 3 md. - 18,75
- 2313,75
- 3206,25

Scheepsaandeelen:
⅛ aand. Bark Hendrina Gerarda - 3700,—

Div. Debiteuren:
J. Karo, Amst. per 18 April f 1800,09
G. George, alhier per 23 April - 6506,41
Grone & Co., Amst. 9 Mei - 1580,—
G. Visser, Rotterdam, 9 Mei - 130,—
P. Kleine, Amst. 24 April - 720,—
- 10736,50

Kasvereeniging: - 28051,99

Wissels in Hollandsch geld.
1 wissel Amsterd. Bank 5 April - 116,52

Interest:
Rente van Crediteuren.
8 d. van f 7470,79 f 6,64
13 » » - 6730,— - 9,72
23 » » - 689,— - 1,76
f 18,12
Rente van te bet. wissels - 35,90
» » Deposito U/G - 2,67
- 56,69

Transporteere . . f 59083,59

Transport . .		*f* 59083,59
J. Mill, Londen M|R £ 261,9,8 à *f* 12,—.		- 3137,80
Huizen:		
1 huis op de Burgwal		- 8000,—
Reederij		- 720,—
Deposito U|G		- 6000,—
		f 76941,39
Schulden (Passiva.)		
Onkosten nog te betalen		*f* 400,—
Crediteuren:		
J. Bunge per 7 April	*f* 7470,79	
Charle & Co. per 12 April	- 6730,—	
T. Carels & Co. per 22 April	- 689,—	
		- 14889,79
Interest van Debiteuren:		
19 d. van *f* 1800,09	*f* 3,80	
24 » » - 6506,41	- 17,35	
40 » » - 1580,—	- 7,02	
40 » » - 130,—	- 0,58	
25 » » - 720,—	- 2,—	
		- 30,75
Van te innen wissels		- 0,08
Te betalen wissels;		
1 per 25 April		- 12425,85
Pierre & Co., M|R Ind. *f* 1610,53 à pari		- 1610,53
J. Mill, Londen Z|R		- 2,72
		f 29359,72
Totaal der bezittingen		*f* 76941,39
» » schulden		- 29359,72
Zuiver vermogen		*f* 47581,67

Het saldo der winst- en verliesrekening, over te brengen naar de Particuliere rekening, moet bedragen *f* 2794,97 en het saldo der Part.-rekening, waarvoor de kapitaal-rekening moet worden gecrediteerd *f* 2941.37. Ten einde het opmaken van den inventaris goed te begrijpen, gaat de leerling de rekeningen van het grootboek na, om daaruit te zien, dat deze op 31 Maart bovenstaande bezittingen en schulden aangeven.

Heeft de leerling dezelfde resultaten gekregen als hierboven, dan tracht hij met dezelfde memoriaalposten de maandelijksche methode van journaliseeren toe te passen, waartoe

dan eerst deze posten in het voor iedere post bestemde hulpboek worden overgebracht.

Hoofdstuk VIII.

Bijboeken.

Behalve de genoemde hoofd- en hulpboeken, zullen in iedere administratie van eenigen omvang, nog meerdere boeken gebruikt worden, die dienen tot gemak bij het nazien of ter verduidelijking van den inhoud der hoofd- en hulpboeken. Deze boeken kan men den naam geven van bijboeken.

Het voornaamste onder deze is het rekening-courantboek, waarin die personen eene rekening krijgen, welke de bedragen, die zij schuldig worden, niet op den juisten tijd of niet ten volle betalen, of de sommen, die zij te vorderen krijgen, niet op den juisten tijd of niet ten volle ontvangen. Zooals reeds is gezegd, is het hierbij noodig, wil geen der partijen schade lijden, rente te berekenen. Dit geschiedt nu, door over ieder bedrag, dat onze debiteur ons schuldig wordt, zooveel dagen rente te berekenen, als hij dit bedrag te laat betaalt, dus van af den dag dat hij het moest betalen tot aan den dag, waarop wij het ontvangen, d. i. tot aan den sluitingsdag der rekening-courant.

Behalve de sommen dus, waarvoor onze debiteur debet staat, zal hij ook debet zijn voor de som dezer interesten. De sommen, die aan de creditzijde voorkomen, had deze debiteur te vorderen op den vervaldag, doch wij betaalden deze ook niet eerder dan op den sluitingsdag der rekening-courant.

Behalve deze sommen zal hij dus ook van ons interest te vorderen hebben, en wel over ieder bedrag zooveel dagen, als wij hem te laat betaalden. Het saldo dezer interest wordt nu berekend en ingeschreven in het memoriaal, om van daar naar journaal en vervolgens naar grootboek te worden overgebracht. Dit rekening-courantboek wordt meestentijds bijgeschreven uit de ontvangen of verzonden brieven, waardoor het ons ieder oogenblik een overzicht kan geven over den stand der rekening met onze handelsvrienden, terwijl het eene goede contrôle levert op de rekeningen in het grootboek.

Niet zelden echter worden rekening-courant- en grootboek voor één gebruikt Waar dan rente berekend moet worden, zullen hiervoor nog enkele kolommen meer noodig zijn.

Daar het veel werk zou vorderen, over ieder bedrag in

debet en credit van het rekening-courant-boek afzonderlijk rente te berekenen, maakt men gebruik van renteproducten. Dit zijn getallen, die de kapitalen aanwijzen, die in één dag evenveel rente geven als een gegeven kapitaal in een bepaald aantal dagen.

Stel b.v. dat A ons schuldig is geworden op 1 Februari *f* 3000,—, en dat op ult°. Maart de rekening-courant wordt afgesloten, dan zal hij dus, behalve deze *f* 3000,—, ook nog schuldig zijn 2 mnd. rente van *f* 3000,—.

Deze rente zal echter gelijk zijn aan die van 60 × *f* 3000,— = *f* 180000,— in 1 dag. 180000,— is nu het renteproduct; het geeft dus hier aan, dat A ons, door *f* 3000,— 2 mnd. te laat te betalen, evenveel rente schuldig wordt, alsof hij *f* 180000,— 1 dag te laat had betaald.

Berekenen wij nu op deze wijze over ieder bedrag aan de debetzijde het renteproduct, dan zal de som dezer renteproducten aangeven het kapitaal, waarvan A 1 dag rente schuldig is, doordat hij al deze bedragen eenigen tijd te laat heeft betaald. Wij berekenen nu, welk kapitaal in 1 dag tegen het aangenomen percent *f* 1,— interest oplevert. Het bedrag, dat wij hiervoor vinden, noemt men den vasten deeler.

Stel, dat deze 8000 is, dan wil dit dus zeggen, dat *f* 8000,— in 1 dag tegen het aangegeven percent *f* 1,— oplevert. Deelen wij deze *f* 8000,— nu op het kapitaal, dat door de som der renteproducten wordt aangegeven, dan weten wij, hoeveel maal *f* 1,— A ons aan rente schuldig wordt.

Zoo doen wij ook aan de creditzijde. Van ieder bedrag berekenen wij ook het renteproduct; de som dezer renteproducten zal dus het kapitaal aanwijzen, waarvan de rente in 1 dag evenveel bedraagt als van alle creditsommen in het gegeven aantal dagen. Deelen wij deze som weder door 8000, dan zien wij, hoeveel rente wij aan A moeten vergoeden, omdat wij te laat betaalden.

Voor deze rente wordt A dus gecrediteerd.

Nu maakt men het echter nog een weinig eenvoudiger, n.l door de sommen der renteproducten in debet en credit van elkaar af te trekken, en dan over dit saldo rente te berekenen.

Is dit nu een debetsaldo, dan wordt A voor de gevonden rente gedebiteerd; is het een creditsaldo, dan wordt hij er voor gecrediteerd.

De rekeningen in het rekening courantboek hebben den volgenden vorm, tevens is in onderstaand voorbeeld eene eenvoudige rekening uitgewerkt.

Rekening-Courant van A aan B, van 1 Januari tot ult°. Maart 1888.

Debet. Rente 4 %. Credit.

Mutatie datum.	Verval-dag.	Omschrijving der posten.	Dagen.	Rente-product.	Kapitaal.	Mutatie datum.	Verval-dag.	Omschrijving der posten.	Dagen.	Rente-product.	Kapitaal.
Jan. 1	Jan. 15	Remise	75	7500	*f* 100,00	Jan. 3	Jan. 20	Remise	70	42000	*f* 600,00
» 21	» 21	Contanten	69	27600	- 400,00	» 20	Febr. 20	»	40	8000	- 200,00
Febr. 10	Febr. 10	Goederen	50	10000	- 200,00	Mrt. 1	Mrt. 15	»	15	15000	- 1000,00
» 20	Mrt. 20	Remise	10	7000	- 700,00			Saldo Intrest 12900 : 9000			- 1,43
		Saldo rente-producten		12900							
		Saldo Kap^t.			- 401,43						
				65000	*f* 1801,43					65000	*f* 1801,43
							Apr. 1	Per Saldo			*f* 401,43

GOUDA, 31 Maart 1888.
* S. E. & O.
X.

* Behoudens vergissingen.

Behalve dit rekening-courantboek, zullen de meeste handelskantoren wel een magazijnboek kunnen toonen, een boek, waarin aan de debetzijde aanteekening wordt gehouden van merk, gewicht, aard, afzender, wijze van verpakking enz. der goederen, die het magazijn ingaan, en aan de rechterzijde deze gegevens van de goederen, die het magazijn uitgaan, met uitzondering, dat hier in plaats van afzender wordt genoemd, aan wien verzonden is. Verder heeft men:

Brieven-copieboek, waarin de koopman zijne te verzenden brieven copiëert. Het houden van dit boek wordt den koopman ook door de wet voorgeschreven.

Wissel-copieboek. Een langwerpig boekje, waarin de ontvangen wissels worden overgeschreven, ook het endossement. Verzenden wij de wissels, dan houden wij hiervan in dit boekje ook aanteekening door nummeren, doorhaling of anderszins.

Kantoor-agenda. Een boek, waarin de datums van het jaar voorkomen en voor iederen dag eene kleine ruimte is opengelaten om daarin aan te teekenen, wat wij dien dag moeten verrichten: b.v. bestellingen, wisselbetalingen enz.

Ons werkje eindigt hiermede. Moge het den leerling eenige kennis verschaffen van de nuttige wetenschap van boekhouden. Veel meer kan er nog van gezegd worden, doch de bedoeling was eenigszins beknopt te zijn. Tot verdere studie zijn aan te bevelen:

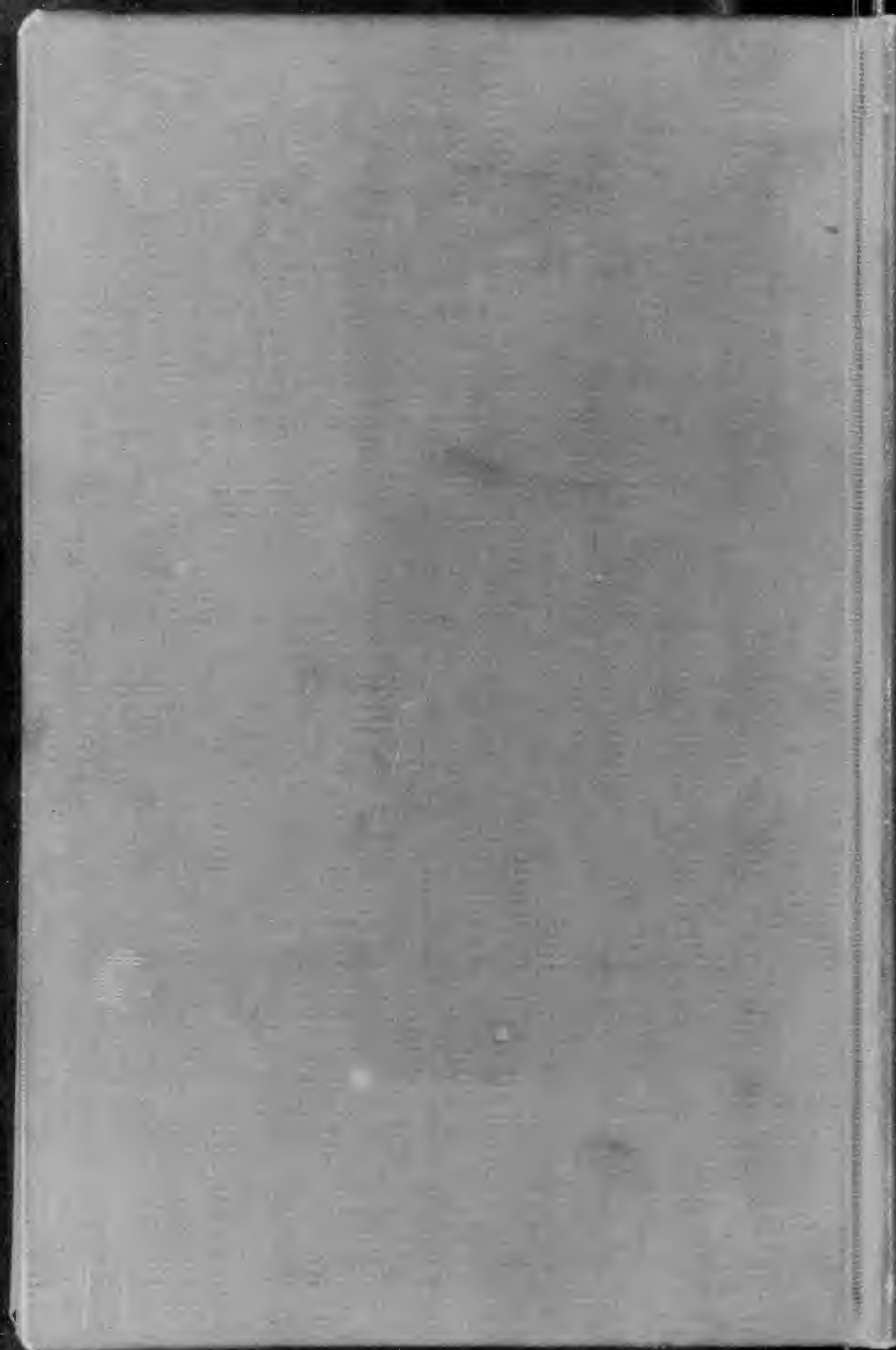
Voor Boekhouden: Leerboek van het Boekhouden van den heer C. Knapper Kz. en het Leerboek van het Boekhouden van den heer A. van der Stempel Jr.

Voor Handelsrekenen: Leerboek van het Handelsrekenen, door den heer C. Knapper Kz.

Voor Handelsrecht: Asser, Schets van het Nederl. Handelsrecht, en Wetboek van Koophandel;

terwijl voor de te gebruiken hoofd- en hulpboeken geschikt zijn de door den heer A. van der Stempel Jr. samengestelde cahiers.

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
0044259794

END OF
TITLE